

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo

Ljubljana, Knafova ulica št. 51.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2423Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštne čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 21. julija.

G. Marinkoviču je uspelo za par dni izmiriti vretje v demokratiški stranki. Prikazal je pač posledice prekinjenja koalicije z Vukičevićem kot zelo škodljivo za demokrate in namignil, da ni pripravljen pokoriti se g. Davidoviču. Navidez je torej seja izvršnega odbora Demokratiške stranke zaključena s porazom g. Davidoviča.

A vse okolnosti kažejo, da gre bolj za taktični umik g. Davidoviča nego za njegov poraz. Prva bitka je končala s premirjem. Takih in sličnih potez smo opazovali v radikalnem taboru že mnogo in vse skupaj so vedle do razsula radikalne stranke. Na slični poti so, kakor vse kaže, razmere v demokratiški stranki.

S stališča vlade je resume incidenta, ki je izzval z govorom g. Davidoviča, velik deficit: šef ene vladne stranke je obtožil vlado volilnega nasilja in njegovo obtožba je ostala stvarno brez odgovora. Če je namreč g. Vukičević na obtožbo reagiral z opombo, da komur ni prav, lahko gre, je prezrl, da mu je prej bila dolžnost oprati se težkih očitkov.

Kar pa je za vlado še hujše, vidi se, da ima ona v šefu demokratov ostrega sovražnika. Samohvala g. Vukičevića v Skopju, kako on že zdaj pripravlja vladno večino za povolilno dobo, je našla prav odločno korekturo v obnašanju g. Davidoviča. Ako bo le-ta odločil bitko na 12. septembra, bo takrat morda taktično še na boljšem nego je v tem trenutku. Večina, ki jo gradi gospod Vukičević, se reducira na njemu udane radikale s klerikalci in na tisti del demokratov, ki po volitvah ne bodo z Davidovičem, ampak bodo stremeli k »četrti« stranki. Koliko bo vse te »večine«, o tem se ugiha, a da je ne bo z Nemci in Madžari preko 125, to so že izračunali vsi poznavalci razmer, kajti neverjetno je, da bi po izvolitvi bilo od približno 75 demokratov več kakor 20 proti Davidoviču.

Rezultat Davidovičevega afronta, ako mu ne sledijo že v prihodnjih dneh novi nasokli, je najmanj ta, da je »večina«, s katero je tlažil Vukičević sebe in svoje, zagotovo izgubila Davidoviča, in je radi tega neminovno obojena, da po tako nečuten nasiljih ostane manjšina, ki ji bo večina pregledala kosti že v verifikacijskem odboru.

Vlada je imela svoj »raison« v spojitvi demokratov in radikalov. Zdej tega ni več. Mesto demokratov išče Vukičević Korošca in take demokrate, ki bi hoteli zapustiti šefa stranke. Vsa podlaga volilne vlade je torej danes premenjena.

Pri tem se mora zelo obžalovati, da je g. Vukičević postal tako, da je znova brez potrebe in samo, da se iz vleče, silno eksponiral krono in se skril za njeno avtoriteto. Tako postopanje se mora obsojati kar najbolj odločno, ker lahko rodi posledice, ki so državi škodljive.

Opozicija, zlasti SDS, more biti s potekom najnovejšega vladnega potresa povsem zadovoljna. Njena pritožba radi volilnega nasilja je, lahko se reče, naravnost nesporna, kajti niti g. Marinkovič v vsej svoji rezerviranosti tega nasilja ne more zanikati in stavlja Vukičeviću v tem oziru zahteve. Poleg tega je opoziciji dana popolna sigurnost, da bo z Davidovičem tvorila zelo močno večino v bodoči skupščini, kar bo dovolilo obračun z današnjimi mogotci in bo pokopalo vse proti parlamentarizmu in demokraciji naperjene nakane. V tem so si složni Marko Trifkovič, Pribičević, Radič, Nastas Petrovič in Davidovič in to je več nego dovolj, da tudi klerikalno drevje, ki zdaj tako bujno raste, ne zraste preko domačega stolpa.

Kraljevska oblast
prenešana na vlado

Beograd, 21. julija, p. Ministrski predsednik Vukičević in minister dr. Kumandni sta v Vinkovcih počakala na kralja, ki je prihajal z Bleda na potu v Bukarešto. Gospod Vukičević je imel s seboj ukaz, da se za čas kraljeve odsotnosti kraljevska oblast prenese na vlado ter da se za ministra Miovića in Perića, ki potujeta v Bukarešto, določita kot namestnika ministra Ilija Šumenkovič in Velja Popović.

Dr. Ninčič bo vendarle
kandidiral

Beograd, 21. julija, r. Danes je prispel v Beograd dr. Momčilo Ninčič, ki je takoj posetil predsednika vlade, g. Veljo Vukičevića. Po končanem sestanku so ga novinarji vprašali, kako je rešil vprašanje svoje kandidature. Dr. Ninčič je odgovoril, da se je sporazumel z g. Vukičevićem in da ostane nosilec liste v Gornjem Banatu. Kot kompenzacija dobi brat ministra Svetozarja Stankovića dva najmočnejša sreza in sicer Stari Bečej in Kanižo.

Naš poslanik v Švic

Beograd, 21. julija, p. Iz Berna se poročja, da je naš poslanik v Bernu Jovan Marković izročil svoje akreditive.

Premirje med davidovičevci

Po burni celodnevni seji vodstva demokratiške stranke je prišlo do začasnega premirja med gg. Davidovičem in Marinkovičem. Povratak ministrskega predsednika

Beograd, 21. julija. Danes dopoldne se je sestel k seji izvršni odbor demokratiške stranke. Kakor je bilo pričakovati, je bila seja res izredno burna, vendar pa se niso obistinile napovedi, da bo privedla do razcepa v demokratiški stranki. Obdržali so prav oni, ki so za trjevali, da niti Ljuba Davidovič niti Voja Marinković ne bosta hotela pritirati spora do skrajnosti, temveč da bo prišlo do začasnega premirja.

Na dopoldanski seji je g. Davidovič utemeljeval svoj nedeljski nastop proti ministrskemu predsedniku in ponovil ter še okrepil svoje očitke, da izvajajo vladni radikali volilni teror ter da ne izvršujejo obvez, ki so jih prevzeli do demokratov ob sestavi sedanja vlade. Zahteval je zato, naj nastopijo demokratiški ministri z vso odločnostjo in naj demisionirajo, ako ostane njihova akcija brezuspešna.

G. Davidoviču je odgovarjal g. Marinković, ki je opozarjal na nevarnosti za demokrate, ako izstopijo iz vlade. Poročal je tudi obširno o svojem sestanku z ministrskim predsednikom in o koncesijah katere mu je ta nudil.

Govorilo je še več politikov in že na do-

poldanski seji se je pokazalo, da zmaga stališče g. Marinkovića. Večina govornikov je soglašala v mnenju, da ne kaže sredi volilnega boja prehajati v opozicijo. Med opoldanskim odmorom se je Marinkovičev stališče se okrepilo in na popoldanski seji, ki je bila že mnogo bolj mirna, je prišlo na posled do premirja. Ljuba Davidovič je radi tega opustil svojo namero, da bi v Skopju javno odgovoril ministrskemu predsedniku in v Skopje sploh ne bo šel, ampak v Tetovo.

Po Davidovičevem povratku iz Južne Srbije se bo v nedeljo ali ponedeljek sestel glavni odbor demokratiške stranke, ki bo tudi razpravljal o razmerju do vlade. Kakor se da sklepati iz današnjih dogodkov, bo tudi glavni odbor pristal na sklenjeno premirje, s katerim je začasno poravnal incident, izzval z nedeljskim govorom gospoda Davidoviča.

Danes zjutraj se je vrnil v Beograd tudi ministrski predsednik Vukičević. Kmalu po njegovem prihodu se je sestala v predsedstvu vlade konferenca radikalnih ministrov, katerim je g. Vukičević poročal o svojem razgovoru z g. Marinkovičem. Radikalni ministri so nato več ur razpravljali o politični situaciji.

Iz kompromisa v kompromis

Zakaj sta se pobotala gg. Marinković in Vukičević. — Oba se bojata vladne krize. — Demokrati niso zainteresirani na tem, da razbijejo vlado pred volitvami. — »Četrta« in »peta« stranka

Beograd, 21. julija, p. Vladi se je za enkrat še posrečilo se izmazati iz kritične situacije, v katero je zašla po nedeljskem govoru Ljuba Davidoviča. Ministrski predsednik Vukičević je afero zaokrenil tako, da se je spreminila v notranjo zadevo demokratiške stranke in da je postala spor med Davidovičem in demokratiškimi ministri. Računal je pravilno, da dr. Marinković ne bo hotel razbiti vlade, Ljuba Davidovič pa ne stranke, vsaj sedaj še ne.

O razgovorih, ki sta jih imela v Skopju in že prej med vožnjo na vlak gg. Vukičević in Marinković, se tudi danes ni dalo dognati ničesar. Ravno tako tudi ne o kompromisu, na katerega sta se sporazumela. Le to je gotovo, da sta se vsaj začasno pobotala, kar pa je bilo tudi pričakovati. Velja Vukičević je bil pripravljen k popustljivosti, ker se zaveda, da je njegova opozicija zelo omajana radi koncentriranih napadov vseh izvenvladnih strank, a kakor so pokazali najnovejši dogodki, tudi vladnih skupin samih. Ako bi demokratiški ministri izstopili, ni gotovo, da bi vodil vlado še dalje g. Vukičević. Zato je bržčas pristal na kompromis, s katerim nudi demokratom nove ugodnosti in koncesije.

A tudi dr. Marinković in niti Ljuba Davidovič momentano nista zainteresirana, da povzročita odstop sedanja vlade, ker tudi nimata garancij, da bi bila nova vlada za demokrate ugodnejša. Saj gre tem predvsem za to, da se kot vladna stranka okoristijo pri volitvah in

tako ojačijo svojo številno in politično pozicijo. Zato kompromis ni bil pretežak.

V zvezi z zadnjimi dogodki so se vnovič pojavile vesti o tako zvani »četrti stranki«, ki naj bi nastala pod vodstvom gg. Vukičevića in Marinkovića iz skupin, ki tvorijo jedro sedanja vlade. Sedaj te skupine ne predstavljajo niti petina parlamenta in je izključeno, da bi se ojačale do večine. Dogodki zadnjih dni so pokazali, da je ta Vukičevićev načrt le šimera. Desetletna nasprotja med demokrati in radikali so se pokazala za nepremostljiva in se mora reči, da so danes še večja nego so bila.

Vukičevićevi poskusi »četrti stranke« pa so — in to je najvažnejša posledica njegove dvoboja z Davidovičem — izzvali zanj opasno reakcijo. Vse kaže, da bo »četrti stranka« se rodila v — nasprotnem taboru. Današnja »Politika« objavlja očitno iz dobro poučenega vira, da bi mogla nedovršena »četrti stranka« g. Vukičevića roditi »peto stranko« v obliki bloka med Demokratično zajednico, SDS in radikalno opozicijo. Ta kombinacija bi predstavljala močno edinico, ki bi strla v prah Vukičevićev umetno konstrukcijo. V tej zvezi povdarja »Politika« kot simptomatično preokret v odnosih med Pribičevićem in Davidovičem. Razvoj dogodkov gre vsekakor v smeri, ki je povsem nasprotna oni, v katero jadra Vukičević s svojimi klerikalnimi in drugimi rezervami. Ni izključeno, da se prav kmalu pojavijo obrisi nove situacije.

Kritičen položaj v Avstriji

Ustanovitev občinske straže tvori »kamen spodtike«. — Značilen berlinski glas o priključitvi. — Nemški komunistični poslanec Pick se bo moral zagovarjati na Dunaju. — Moskva demantira...

Dunaj, 21. julija, d. Največjo pozornost politične javnosti vzbuja ustanovitev občinske straže, radi katere je baje zapretila Italija celo z intervencijo pri konferenci veleposlanikov. Včeraj so bili pozvani na rotovž zastopniki tiska, katerim je občinski svetnik dr. Breiten v zastopstvu župana podal pojasnila o tej zadevi. Predvsem je naglasil, da se je ustanovila ta straža izključno le za vzdrževanje reda in miru in to le za dobo, ko je dana potreba po večji javni varnosti. Kakor hitro bo ta potreba odpadla, se bo ta straža zopet razpuščala. V zvezi s tem je upor zveznega kancelarja izdal poseben komuniké, v katerem se potrjujejo te navedbe in zlasti naglašja, da ustanovitev te straže ne temelji niti na ustavi, niti na kakem zakonu, niti na sklepu občinskega sveta ali deželnega zbora, marveč je bila ustanovljena s strani župana v času nemirov, ko je bila javna varnost do skrajnosti ogrožena. Občinska straža je oborožena za enkrat le s 180 sabljami, če pa ima še kako drugo orožje, vladi ni znano.

Klub krščansko-socialnih občinskih svetnikov je imel včeraj večurno posvetovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki zahteva takojšen razpust občinske straže. Klub je izrazil pri tej priliki svoje priznanje dunajski policiji za njen vzorni nastop ob priliki zadnjih izredov.

Berlin, 21. julija, s. Krvavi izgredi na Dunaju so povzročili v krogih desničarskih strank pomisleke glede priključit-

venega vprašanja. — Konservativna »Kreuzzeitung« piše: Kaj je sedaj s priključitvijo? Trenutek, v katerem bi se bila izvršila priključitev brez nadaljnjega, smo zamudili. V sedanjem položaju bi bilo več kot lahkomišljeno, ako bi poleg tega še ojačili v naših mejah državi sovražne elemente.

Berlin, 21. julija (be-s). Razprava proti komunističnemu poslancu Picku, ki je obtožen, da je zanetil zadnje nemire na Dunaju, se bo vršila na Dunaju. Povodom preiskave na njegovem stanovanju je policija našla veliko obtežilnega materiala.

Komunistično vodstvo je interveniralo pri državni vladi, naj stori diplomatske korake pri avstrijski vladi zaradi aretacije komunističnega posl. Picka.

Moskva, 21. julija, d. Kakor se izve v diplomatskih krogih, je sovjetska vlada naročila svojemu poslancu na Dunaju, naj protestira pri avstrijski vladi zaradi aretacije člana sovjetske trgovinske agencije v Berlinu prof. Lengyela in juridičnega posvetovalca te agencije dr. Rappaporta.

Dunaj, 21. junija d. Tukajšnje sovjetsko poslanstvo odločno demantira vse vesti o zvežah med dunajskimi nemiri ter sovjetskimi poslanstvom in sovjetsko trgovinsko agencijo. Prav tako demantira tudi vesti o proklamacijah, ki jih je baje izdala sovjetska vlada v zvezi z zadnjimi izgredi. (Glej tudi poročilo na 6. strani. Ured.)

Novi rumunski kralj Mihael I.

Proglas rumunske vlade. — Seja regentskega sveta. — Poveljevanje zaslug pokojnega kralja. — Naša delegacija odpotovanja v Bukarešto

Bukarešta, 21. julija p. Vlada je izdala nastopni proglas na narod: Rumuni! Prvi kralji velike Rumunije je preminul do teži boleznij in končal svojo slavno vladavino. Ko je kralj Ferdinand stopil na prestol, je obljubil pred narodnim predstavništvom, da bo dober Rumun. Njegovo vladanje je dokazalo, da je svojo obljubo absolutno izpolnil. Neutešeni oplakujemo dan smrti največjega in najboljšega Rumuna. Nikdar ne bomo mogli pozabiti, da ni bilo žrtve, ki jo kralj Ferdinand ne bi storil za svojo državo. Bil je neomajen v vojni, dober in moder v miru. Z neomajno udanostjo dinastiji in s spoštovanjem ustave se moramo z ljubeznijo in udanostjo zediniti pri usodi domovine kralja Mihaela in zastaviti vse sile, da se zagotovi sijajna bodočnost velike Rumunije.

Bukarešta, 21. julija (be.) Regentski svet je imel danes svojo prvo sejo. Ministrski predsednik Bratianu je podal formalno demisijsko celokupnega kabineta, ki pa ni bila sprejeta. Parlament je odgojen do ponedeljka. Princ Viljem Hohenzollern Sigmaringen dospe semkaj jutri. Kralj Ferdinand je zapustil testamentarno pismo, naslovljeno na ministrskega predsednika Bratianu. Vojška bo zgradila v bližini Bukarešte v spomin pokojnemu kralju Ferdinandu mavzolej in slavalok.

Bukarešta, 21. julija (bu.) Časopisje posveča še cele strani spominu pokojnega kralja Ferdinanda.

Oficijelni »Vitorul« povdarja veliko hvaležnost, ki jo goji rumunski narod do velikega pokojnika in ki bo znal

to hvaležnost tudi primerno dokumentirati.

»Adeverul« naglašja, da je dolžnost regentskega sveta, da vzgoji mladega kralja Mihaela za veliko nalogo, ki ga čaka, in da pripravi za njegovo vladanje mirno dobo. Oficijozni list generala Avarescu smatra vse izredne uredbe s strani vlade za nepotrebne, češ, da nihče ne namerava motiti miru rumunske države.

Beograd, 21. julija p. Ob 18.10 je odpotovala v Bukarešto naša delegacija, ki naj zastopa našo državo pri pogrebni svečanostih. Vlado zastopata ministri Miovič in dr. Perić, ministra za zunanje stvari pa pomočnik Stevo Pavlovič in šef protokola Adamović. Narodno skupščino zastopata poslanca dr. Ščerov in dr. Momčilo Ivković, našo vojsko pa zastopniki 25. pešpolka iz Tuzle, katerega častni komandant je bil pokojni kralj Ferdinand.

Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je odposlal predsedništvu rumunske Narodne skupščine sožalno brzojavko. Enaka brzojavka je bila poslana predsedništvu senata. Razen tega je poslal sožalno brzojavko naši kraljici Mariji.

Bukarešta, 21. julija (pa.) Danes bo v prisotnosti kraljeve rodbine, otvoren testament pokojnega kralja Ferdinanda.

Pariz, 21. julija (pa.) Listi slavijo spomin umrlega rumunskega kralja Ferdinanda in povdarjajo njegovo plemenito stališče v svetovni vojni, ki je prineslo rumunskemu narodu uresničenje vseh njegovih narodnih aspiracij.

Pesimistična italijanska sodba o Rumuniji

Značilen komentar oficijoznega fašističnega lista. — Položaj v Rumuniji nesiguren!

Rim, 20. julija l. Listi pišejo, da se je rumunski prestol zasedel naglo in brez pričakovanih pretresov. Rumunija, ki se je po svetovni vojni močno povečala, pa še vedno ni popolnoma mirna in konsolidirana. Znatne narodne manjšine, ki so več ali manj sovražne državi, ji delajo hude preglavice; vrhu tega pretresajo deželo težka politična nasprotja med rumunskimi strankami. Poslednja vladna kriza je jasno pokazala, kakšna mržnja navdaja nekatere politike in skupine, ki bi se morale sicer najtesneje strniti, da zavarujejo interese svoje domovine.

Oficijozni »Lavoro d'Italia« piše, da vlada v Rumuniji korupcija, ki bi jo lahko označili kot tipično bizantinsko. Ta korupcija je zastrupila tudi rumunski parlamentarizem, ki ga ljudstvo ne razume in ki se je popolnoma udinjal kamaril. Danes sta brata Bratianu popolna gospodarska situacija. V nedavnih volitvah sta gladko pobila vse svoje nasprotnike. Ali kako naj verjame volilnim številkam, če pomislimo, da je oni isti general Avarescu, ki si je lani priboril slajno zmago, pri tokratnih volitvah popolnoma obvisel na cedilu? Naj-

slabše je, da celo krona ni bila daleč od tehi osebnih in strankarskih bojev, ki so mogli samo kompromitirati. Ni tedaj čudo, če se je rumunska politika v inozemstvu rada označevala z »bizantinizmom«.

Treba se je samo spomniti, da je general Avarescu, ki je med ljudstvom vrlo popularen in je imel za seboj močno parlamentarno večino in čigar notranje in zunanje politični uspehi so splošno znani, izigral kraljičin zaupnik knez Stirbey. List omenja, da so se hoteli dvorni krogi za vsako ceno iznebiti politika, ki bi edini imel pogum, da se tudi v času regentstva znanega tria Bratianu-Stirbey-Kraljica postavi na lastne noge in pove odločno besedo. Zato lahko smatramo — pravi »Lavoro d'Italia« — da je s sedanjim preokretom rumunska politika stopila v naletžjo in najbolj delikatno krizo.

Bomo videli — sklepa list — kako se bo obneslo regentstvo, kakaj znano je, da novi kralj Mihael, sin bivšega prestolonaslednika Karla, šteje komaj šest let. Notranje politični dogodki bi utegnili usodno vplivati na zunanji položaj Rumunije, ki je tako in tako vrlo nesiguren.

Rothermere odgovarja dr. Benešu

Rothermere vztraja na svojem stališču glede potrebe revizije trianonske mirovne pogodbe. — Dr. Beneš obsoja ton angleškega lorda. — Značilen komentar glasila čsl. zunanj. ministrstva

Budimpešta, 21. julija, d. Lastnik londonskega »Daily Maila« in drugih listov, lord Rothermere, ki je nedavno objavil članek, v katerem se zavzema za revizijo trianonske mirovne pogodbe, objavlja v »Az Estu« in drugih listih, da je poslal v ponedeljek češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu pismo nastopne vsebine:

Izvedel sem, da ste me v svojem govoru obdolžili, da ščuvam na vojno med nasledstvenimi državami. To je v popolnem nasprotju z mojimi nameri. S svojim nastopom hočem služiti baš pravemu miru. Mnogo previsoko cenim Vaše državniške zmožnosti, da bi mogel verjeti, da ste vi mnenja, da je trajen mir mogoč pod sedanjimi državnimi mejami, ne da bi se vrnila Madžarska vse one občine, v katerih je prebivalstvo po večini madžarske narodnosti. Vam je prav tako znano, kakor meni, da je prišlo do trianonske mirovne pogodbe v njeni sedanjih obliki samo zato, ker zastopniki velesil sploh niso bili poučeni o kompliciranih narodnih in političnih razmerah teh pokrajin. In ravno zato določb te pogodbe ni smatrati za končnoveljavne. V praškem parlamentu so zastopniki mnogih okrajev, ki bi se bili nikdar ne smeli odtrgati od Madžarske in kojih prebivalstvo se nikdar ne bo moglo znati v sedanjem položaju in ki bo vedno stremelo za ponovno priključitev k svoji prvotni domovini. Milijon angleških vojakov ni padlo na bojnih poljanah zato, da bi sedaj v tem delu Evrope vladalo brezpravje. Takih kričevih pravic ne moremo mirno prenašati. Madžarska ima prijatelje, ki ne bodo mirovali vse do tlej, dokler ne bo

ves svet zvedel o krivicah, ki so se zgodile Madžarski in o tem, da so nasledstvene države na njihovem ozemlju bivajoče Madžare oropale vseh pravic. Pomisliti pa morate tudi, da Češkoslovaška brez prijateljstva in žrtve Anglije in Francije sploh nikdar ne bi obstajala. Če bo Češkoslovaška to, kar je dobila, zlorabljala, mora biti pripravljena tudi na to, da bo angleško prijateljstvo popolnoma prenehalo in mesto njega nastopilo razočaranje. Pričakujemo pa od Vas tudi to, da boste poskrbeli za enako publiciteto mojega pisma, kakor ste to storili pri svojem govoru v senatu. V ostalem pa bom o tem vprašanju razpravljal še v svojih listih.

Praga, 21. julija, d. Glede pisma lorda Rothermerea, naslovljenega na zunanjega ministra dr. Beneša, prevladuje v tukajšnjih oficijelnih krogih mnenje, da je že ton tega pisma, ne glede na meritorne neresnice, tak, da je vsak odgovor nepotreben. »Česke Slovo« reagira na to pismo z izveščkom iz poročil madžarskega finančnega ministra Buda o sedanjem ugodnem gospodarskem položaju Madžarske ter naglašja, da ima pri tem tudi Češkoslovaška svoje zasluge, ki je podpirala v Društvu narodov posojilo Madžarski in je zato vsekakor zelo čudno, da Madžarska v zadnjem času pri vsaki priliki propagira revizijo trianonske mirovne pogodbe. Izgleda, da bo potrebno, da Društvo narodov opozori Madžarsko na to, da ji je bilo dovoljeno posojilo za gospodarsko konsolidacijo, ne pa za subvencioniranje očividno sovražne propagande proti nasledstvenim državam.

Viharna seja ljubljanske oblasne skupščine

Odobritev prevzema Kranjske hranilnice. — Pravilnik novega oblasnega denarnega zavoda. — Borba za ljubljansko realko. Uredba o pobiranju novih kinotaks

Ljubljana, 21. julija. Predsednik dr. Natlačen je današnje sejo otvoril ob 8.15 ter je po koočanih formalnostih spregovoril kratko posmrtno rumensku kralju Ferdinandu. Predlagal je, da odpošlje oblasna skupščina kraljici Mariji v Bukarešto brzojavko, ki ji izreka iskreno sožalje ter proslavlja spomin kralja Ferdinanda. Zbornica je stoji poslušala govor predsednika ter odobrila njegov predlog s slavo klici.

Predlogi oblasnega odbora.

Oblasni odbor je vložil tri predloge, in sicer:

1.) osnutek uredbe o posebnem prispevku za vzdrževanje samoupravnih cest in potov in cestnih naprav. 2.) predlog glede zvišanja jamstva ljubljanske oblasne skupščine, ki se ima najeti za vzpostavitev obrata električne centrale v Zireh na 1 milijon Din. 3.) predlog glede pooblastitve oblasnega odbora, da imenuje člane upravnega in nadzorstvenega odbora pri Kranjski hranilnici.

Predlogi posameznih poslancev in korporacij.

Pristojnim odsekom so bili nato odkazani razni predlogi, ki so jih vložili posamezni poslanci, m. dr. posl. Puc, Zebal in Kramer. Teh predlogov je 20 ter se nanašajo na razne lokalne potrebe in zadeve. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je na skupščino naslovilo vlogo glede premetitve smodnišnice na Ljubljanskem polju.

Državna realka v Ljubljani.

Posl. dr. Puc je vložil predlog v zadevi nastavitve državne realke v Ljubljani. Predlog naglašja, da je Kranjska hranilnica svojedobno v Ljubljani sezidala poslopje, ki ga je namenila za vedno državni realki. Kranjska hranilnica pa stoji sedaj naenkrat na stališču, da je ne briga usoda naše realke in je odpovedala prostore. Grozi zato nevarnost, da bo jeseni naša realka brez strehe. Predlagatelj poziva oblasni odbor in kr. vlado, da storita vse in se poslužita vseh postavnih sredstev, da ostane dosedanje realno poslopje ohranjeno namenu, za katerega je bilo zgrajeno.

Bagateliziranje skupščine.

Posl. dr. Albert Kramer je stavil na predsednika skupščine več vprašanj. Z obžalovanjem je konstatiral, da skupščina ni bila službeno obveščena, ali ima kak proračun in kakšen. Dalje zahteva od predsednika pojasnila o delovanju oblasnega odbora in zlasti kako je bilo izvršeno pooblastilo za najetje 10 milijonskega investicijskega posojila za nujne investicije. Meseci so potekali, a nič se ni storilo.

Predsednik dr. Natlačen je odgovoril, da je bil obl. proračun, v kolikor ga je potrdil fin. minister itak v Uradnem listu objavljen kar se na tiste investicijskega posojila. Oblasni odbor do danes še ni bil v položaju, da bi bil to posojilo natiel. V ostalem pa je on tu kot predsednik skupščine in ne kot predsednik oblasnega odbora. (Posl. dr. Kramer: »Koga naj torej vprašamo?« Posl. dr. Puc: »Slovenca« naročila.)

Prevzem elektrarne v Zagradcu

Posl. dr. Adlešič je poročal o predlogu, da se vodra 1 milijon Din za prevzem v kurzu se nahajajoče elektrarne v Zagradcu. Ta elektrarna se bo vodila kot podjetje pod tvrdko Kranjske deželne elektrarne skupno z elektrarno na Završnici. Nepremakljiva imovina elektrarne pa se voipe v zemljiško knjižico na ime ljubljanske oblasti. Razvila se je kratka zabata. Vsi govorniki so bili za prevzem. Poslanec dr. Dinko Puc in posl. Zupančič sta v imenu opozicije kritizirala, da ni obl. skupščini predloženo nobeno pismeno poročilo in zlasti tudi ne poročila, ki je bila sklenjena s konkurznim upraviteljem. Predlog je bil končno sprejet. Nato se je pričela

razprava o prevzemu Kranjske hranilnice.

Poročevalec dr. Adlešič je debato uvedel s splošnim ekspejzom o važnosti oblasnega denarnega zavoda, obenem kurzoir navajajoč momente, kako je prišlo do dogovora s Kranjsko hranilnico. V imenu finančnega odseka je predlagal, da se odobri dogovor, sklenjen med oblasnim odborom in društvom Kranjske hranilnice radi prevzema tega zavoda z vsemi aktivimi in pasivi.

O tem se je razvila zanimiva, mestoma jako burna debata, v kateri je opozicija žigosala nelojalno postopanje večine.

Govor posl. dr. Kramerja.

Prvi je dobil besedo posl. dr. Kramer, ki je v svojem govoru podvrzel stvarni kritiki postopanje večine v tem vprašanju. Naglašja je: Razpravljamo o tako važnem predlogu, kakor je predlog glede prevzema Kranjske hranilnice, a smo brez substrata za to razpravo. Odborimo naj dogovor, ki za ne poznamo. Tudi gospod poročevalec nam ni podal zadostnih informacij o vsebini tega dogovora, o obveznostih, ki naj jih prevzame naša samouprava; ne vemo tako rekoč ničesar o načinu, kako se je ta dogovor izvršil. Torej pravi maček v vreči. Govornik konstatira, da je bil glede postopanja v tej konstituciji sklenjen pismen dogovor med večino in manjšino. Obveze iz tega dogovora, ki nosi podpis predsednika kluba SLS dr. Breclja, pa je večina na celi črti prelomila. (Hrupni ugovori pri SLS.) Juridična in moralna stran cele transakcije je povsem nejasna. Ali je Kr. hranilnica kupljena ali podarjena? Kaj je s tistimi 3 milijoni, ki so se razdelili na nekakem strankarskem ključu. Neznano nam je delansko finančno stanje zavoda. Rad verjamem predsedniku oblasnega odbora ki zatrjuje, da dobi oblast s prevzemom Kranjske hranilnice lepo premoženje, a čuli smo tudi, da je odločen član SLS proglasil zavod za faliten. Kje je resnica? V roke nismo dobili nobene številke, nobenega poročila, št. šali smo le ustni referat.

Govornik nato razpravlja o vprašanju dr. zavne realke. Govori se, da bo oblasni odbor kot novi gospodar Kranjske hranilnice, ki je lastnik poslopja, vrčti ta krasni zavod na cesto. To bi pomenilo uničenje ene naših najboljših sredstev, ki je danes osnova tehnične fakultete naše univerze. Govornik ne more verjeti, da bi oblasni odbor mozel zagrešiti tako herostratsko

delo, smatra pa za potrebno, da oblasni odbor da čim prej izjavo ki bo pomirila vznemirjeno javnost. (Ta del dr. Krameri je izjavil je z nepestanimi ironičnimi medklici motil kler, poslanec profesor realke Mazovec. Med obema je pozneje prišlo do zelo ostrih osebnih objašnjavanj.)

Govornik končno izjavlja, da navzlic principielnemu soglasju za prevzem Kranjske hranilnice ne more glasovati za dogovor, ki ga ne pozna.

Posl. inž. Zupančič (SKS) je izjavil, da bo njegov klub glasoval za dogovor, konstatirati pa mora žalostno dejstvo, da se pismene obveze ni držala SLS in da jo je klub SLS kršil. Kršil jo je v dveh točkah. Glede državne realke se zadovoljuje z izjavo, ki jo je podal dr. Adlešič v finančnem odseku. Če bi se ta zavod deložiral, potem bi bila izpuščena slovenska tehnika.

Govor posl. dr. Puca

Posl. dr. Dinko Puc je obravnaval finančno stran prevzema Kranjske hranilnice. Uvodoma je poudaril:

Nimamo gotovosti, sigurnosti in pregleda, ker nimamo pred seboj nobenih številk in zato ne vemo, ali je stvar res dobra ali ni. Nimamo gotovosti, če morda ne prevzamemo falitnega zavoda, ki ga bo eventualno treba s tem, da ga prevzamemo, z mnogoletnimi, trudopolnim delovanjem šele sanirati. Tako čujemo, da je v bilanci med aktivami in pasivi gledališče v izmeri 8 milijonov dinarjev, realno poslopje, ki je cenjeno na 3 milijonov dinarjev.

Ta poslopja so menda res ali pa še več vredna, če bi jih hoteli graditi, toda praktično pomenijo njihove postavke v bilanci le svote, ki se bodo morale letno let opisati. Zal nam je nemogoče oceniti bilanco, ker nam ni predložena.

Kar se tiče delovanja zavoda samega, moram izjaviti, da ta zavod ne bo imel istega obsežnega delokroga, kot ga je imela svoje dni deželna banka, ker vanj ne bomo mogli nalagati lastnega denarja in bomo morali iskati za zavod drugih naložb. Da bi dobili denar z izdajanjem hipotekarnih zadolžnic, na to še dolgo ne bo moglo misliti. Danes smo pač še v povojnih razmerah in še nimamo ustaljenih valutnih razmer. Zato ni mogoče izdajati dolgoročnih obveznic, ker se na take obveznice denarja ne dobi.

Delovanje zavoda bo zato omejeno in se zato zavod tudi ne bo mogel tako posvetiti svojim nalogam, kakor je to misljeno v pravilih. Zato imam strah, da se bo moral zavod hvaliti s špekulativnimi bančnimi posli. Zavod ne bo več hranilnica, ampak bo banka in se bo moralo iz preje navedenih vzrokov tudi vodstvo baviti s takimi bančnimi posli. Pred tem najodločneje svarim. Nikakor tudi ne gre, da bi postal konkurenca našim drugim hranilnicam in posojilnicam. Novi zavod mora ojačati naš denarni trg, mora pomagati izboljšati naše narodno gospodarsko stanje, ne sme pa biti bojna konkurenca. Imeli smo v naši zgodovini že tak medsebojen boj med dvema denarnima zavodoma, to je bil med Kranjsko hranilnico in med Mešno hranilnico ljubljanske občine. Toda takrat je bil ta boj upravičen, ker so igrala odločilno ulogo narodna in nacionalna vprašanja. Pri današnjem vprašanju pa ne gre za nacionalno ozadje in zato do takega boja absolutno nikakor ne sme priti. Zato polagam voditeljem novega zavoda na srce željo, da naj pazi pri vsemih sredstvih na to, da se ne bi pri novem zavodu kaj podobnega dogajalo. Govornik se nato pridružuje izjavljanju dr. Kramerja glede državne realke ter posebno podčrtava, da je to poslopje slovensko posvečeno namenom te šole, je ustanova Kranjske hranilnice ter predstavlja obvezo, katere se ne more nihče opustiti.

Dr. Breclj o svojih slovesnih obvezah

Posl. dr. Breclj je nato skušal zavrniti očitke celokupne opozicije, da je klub SLS nelojalno kršil med klubi sklenjeni pismeni sporazum glede pritegnitve vseh skupin k pogajanju o prevzemu denarnega zavoda. V svoji obrambi je začel z osebnimi napadi na posl. dr. Puca, češ, da se je baš dr. Puc trudil, da bi preprečil prevzem Kranjske hranilnice. (Vihar.) Nadalje se je izognil vprašanju deložacije realke, češ, da se ne bo spuščal v razne podrobnosti, o katerih se je danes tukaj govorilo, kakor o realki in o drugih stvarih. Kot načelnik kluba SLS samo konstatira, da se ne bodo dali učiti politične morale od ljudi, ki so zanesli v naše javno življenje perfidnost in nelojalnost.

Nastal je nato silen vihar. Klerikalna večina je divje psovala. Posl. dr. Kramer razburjen: »Kdo je to? Imenujte imena!« Posl. dr. Breclj nekaj časa ne ve odgovora, nato kliče »Ravniharjev služaj!« Dr. Kramer: »Vi ste nas tukaj dolžili perfidnosti! Imejte kaj razloži in imenujte imena!« Dr. Krameri pozivi so bili zaman. Nastal je silen hrup. Predsednik zvonil kliče — dr. Kramerja k redu. Ko se zbornica pomiri, vpraša predsednik: »Gospod dr. Breclj, želite še govoriti?« Dr. Breclj razburjeno: »Sem že končal!«

Posl. Skubic je branil postopanje večine v daljših izjavah, naka je koeveški posl. župnik Eppich naglašal, da se ima zahvaliti oblasni odbor naklonjenosti ljubljanskih Nemcev, ki so pripomogli, da je Kranjska hranilnica prešla v roke oblasnega odbora. Zato je pametno, da se sedaj skupščina zavzame za pravice ljubljanskih Nemcev. (Odobrovanje pri večini.) Nato je govorilo še več govornikov, med katerimi je posl. Lebingger (kler.) očitil SDS tudi to, da ni l. 1919. poskrbela, da bi se bila Kranjska hranilnica izrgala iz nemških rok. Med župnikom Eppichom in dr. Kramerm je prišlo tudi do objašnjavanja glede društva Kazine, ki ga je posl. Eppich reklamiral za Nemce nazaj.

Končno je skupščina odobrila dogovor s Kranjsko hranilnico, ki ga sploh ni videla!

Novi pravilnik Kranjske hranilnice

Posl. Adlešič je nato poročal o pravilniku Kranjske hranilnice, ki naj v bodoče posluje kot oblasni bančni zavod ter tvori predvsem centralo za posojila samoupravam, za meliorizacijske in hipotekarne kredite ter bavi tudi z vsemi ostalimi bančnimi posli.

Kot manjšinski poročevalec je dr. Kramer grajal, da pravilnik, ki tvori uredbo, ni predložen v obliki uredbe. Izjavil se je v celoti

za pravilnik, predlagal pa je, da se zavod imenuje »Oblasni hipotekarni zavod«, kar bi odgovarjalo njegovemu pravemu delokrogu. Glede sestave upravnega odbora smatra v interesu ugleda zavoda in vsestranske kontrole za potrebno, da se omogoči udeležba opozicije z uvedbo proporcije. Govornik opozarja na to, da bi trebalo že danes imeti pripravljen finančni ministar pripravljen temeljito revizijo slabe slovenske in bese-dilu pravilnika.

Posl. Sitar (soc.) predlaga določbo, da morajo biti mesta upravnih odborov častna in brezplačna ter zahteva zastopstvo vseh skupščinskih strank v vodstvu zavoda. Posl. inž. Zupančič (SKS) tudi zahteva proporcije.

Klerikalni govorniki so zavračali manjšinske predloge z raznimi prislusljenimi argumenti. Tako je posl. Avenek osebno sicer za proporcije, toda najprej bi se moralo to naložiti splošno uveljaviti, ne pa samo v eni korporaciji, posl. Adlešič je proti proporciji, ker bi s tem bila zanešana politika v zavod, glede Sitarjevega predloga je pa mnenja, da je odvisen, ker je samo po sebi umerno, da mesta v upravnem odboru niso nečastna! (Smeje v zbornici. Posl. Sitar: A breplačna? Molk.) Končno je posl. Jarc razpravljal o blagodejnih posledicah novega oblasnega denarnega zavoda. Slikal je zlasti mizerijo cestnih odborov, katerih načelniki so morali osebno podpisovati menice, da so dobili kredit. (Medklic: Sedaj jih šele bodo, ko ste jih

Našim kmetom se pripravlja novo breme

Najnovejši davčno darilo SLS v obliki posebnega cestnega »prispevka«. — Načrt iz strahu pred volilci odložen do jeseni

Klerikalna večina oblasne skupščine je pripravila našemu kmetu in sploh gospodar-skim krogom po deželni novo davčno darilo. V obliki uredbe o posebnih prispevkih za vzdrževanje javnih občinskih, srezkih in deželnih cest pripravila uvedbo novega davka, ki bo silno hudo zadel našega kmetovskega ter mu prizadejal nešteto sitnosti. Uredba se nahaja že v odseku za javna dela, kjer so jo napredni poslanci podvrli ostri kritiki, najavljajoč svoj energičen odpor proti njenemu sprejetju. V zadnjem hipu se je klerikalna večina spomnila na volitve in volilce. Videč, da je opozicija budna in se ne da preslepiti, so g. o. o. SLS sklenili, da počakajo do volitev. Odložili so definitivno sklepanje na jesen, da slovenskemu kmetu ne pokvarijo razpoloženja ter se tolažijo s tem, da ni opuščen, kar je odloženo. Nova ataka na žepo kmečkega davkoplačevalca naj se izvrši, kadar bodo mandati padli pod streho...

Važna v tej uredbi je določba, da more vsakogar, ki s tovrstno ali osebno vožnjo izkorišča in s tem prekomerno kvari javne samoupravne ceste, pritegniti v odbor one samoupravne enice, ki ji je poverjena ne-posredna njihova uprava, k plačilu posebnega prispevka za popravilo in vzdrževanje poškodovane cestne proge. Za plačilo posebnega prispevka jamčijo vzajemno vse osebe, ki so neposredno ali posredno povzročile izredno uporabo samoupravnih cest. Poseben prispevek se odmerja po kilometru in toni, ki jo določi samoupravna enica, potrdi pa oblasni odbor, ki more predložiti tarifo tudi zvišati ali znižati. Če pri izguba plačila, sme odrediti politično upravno oblastvo na predlog cestne uprave še pred izvršitvijo plačilnega naloga položitev primerne varščine v zgotovini ali vrednostnih papirjih, oziroma zaseči tvorjeno ali vskladiščeno blago in ga vnovčiti, čim postane plačilni nalog izvršljiv.

Ze sama osnova le uredbe je popolnoma zgrešena. K plačilu posebnega cestnega prispevka bi se smelo pritegniti le onega, ki stalno prekomerno izkorišča samoupravne ceste, kakor n. pr. razna velika rudniška in industrijska podjetja, ne pa vsakogar, ki dela to ob izredni priliki le za gotovo dobo. Trgovci, obrtniki in kmetje plačujejo že itak

Originalen zagovor

V »Socialni misli« piše neki F. G. o začetku volilne borbe. Pisec priznava pogreško, ki jo je SLS zakrivila s pristankom na redukcijo železniških kreditov, s čemer je na tisoče železničarskih rodbin prišlo na cesto. Clankar si tudi ne upa tajiti krivde SLS na povečanem davku, ki ga bodo morali plačevati zasebni nameščenci v Sloveniji, o bivši črnogorski dinastiji pa pravi, da je bilo vnešenih v finančni zakon samo »nekaj milijonov«. Klerikalnemu strokovnjaku je 42 milijonov v gotovini in skoro enako vredno premoženje, ki se bo sedaj po klerikalni zaslugi vrnilo bivšim črnogorskim princem, samo »nekaj milijonov«. In še marsikaj drugega priznava »Socialna misel«. Priznava namreč generalno krivdo SLS na vseh slabostih sedanjega državnega proračuna z naslednjim izgovorom:

»Ali bi mogla SLS proračun izpremeniti? Ali bi kaj koristilo, če bi SLS izstopila iz vlade? Ali bi kaj pomagalo, če bi SLS po vseh brezuspešnih naporih koncem marca glasovala proti proračunu? Ali bi kaj koristilo komu, če bi radi tega vprašanja SLS izstopila iz vlade?«

»Socialni misli« smo hvaležni, da je naša pisca, ki odkritostno priznava, da je SLS glasovala »po brezuspešnih naporih« za sedanjim proračun. Ali nismo vedno trdili, da so bili ti naporu res brezuspešni? Da SLS ni ničesar bistvenega dosegla? Da je neizmerno poslabšala socialni položaj naših delavcev, železničarjev, našega kmeta, da je oropala naše ceste odbore milijonov, da je udarila s škorpionji namizje državno uradništvo?

Pisec pa se temeljito moti, ako misli, da bi izstop SLS iz vlade nič ne zadel. In še kako. Na pr. v anketnem odboru bi bila opozicija lahko udarila korupcijo, da dr. Hodžar ni glasoval za predlog, ki so ga sprejeli radikalni, torej ljudje, ki so bili obtoženi. V Narodni skupščini bi bila radikalna stranka v manjšini, da je ni iz najnevar-

obdarili s famoznim členom 82. finančnega zakona! Zavrača »Slovenski Narod«, ki je izrekel sumnja, da bo oblasni denarni zavod vodil proti hranilnicam konkurenčni boj. (Dr. Kramer: Polemizirajte s časopisjem v »Slovenec«. V ostalem pa čitajte »Domoljub«, kako hvalja proti hranilnicam!) Po zaključni besedi posl. dr. Adlešiča je večina odklonila vse predloge manjšine ter odobrila pravilnik, kakor ga je predložil finančni odsek, s tem, da sme oblasni odbor besedilo stilistično popraviti.

Uredba o pobiranju oblasnih taks od kinematografskih predstav

Prof. Jarc poroča o načrtu uredbe oblasne skupščine glede pobiranja oblasne takse od kinematografskih predstav. Kakor znano, znaša oblasna taksa 50% pribitek na tozadevno državno takso.

Posl. dr. Kramer odklanja § 4. uredbe, ki predpisuje, da se pobira taksa tudi od kulturnih filmov, a vrača podjetnikom, tako da publika od favoriziranja kulturnih filmov ne bo imela nič. Izkazalo se je, kako prav je imel govornik, ko je svoječasto nastopil proti uvedbi nove kinotakse, ki bo v celoti padla na breme publiki.

Po kratki debati je bila uredba sprejeta in predsednik je ob 12.45 zaključil sejo. Prihodnja se vrši danes ob 8. zjutraj. Popoldne so zborovali odseki.

Seja parlamentarnih šefov

Beograd, 21. julija. r. Dopoldne se je na poziv predsednika Narodne skupščine z. Marka Trifkovića vršila seja šefov parlamentarnih skupin. Na seji so razpravljali o udeležbi Narodne skupščine pri pogrebnih svečanostih v Bukarešti. Soglasno je bilo sklenjeno, da bo naš parlament zastopala na svečanostih posebna delegacija. Svetozar Pribečević je predlagal, naj bo v delegaciji zastopano tudi predsedništvo Narodne skupščine, da se tako popravi pogreška, ki jo je storila vlada s tem, da ni določila za Bukarešto niti predsednika vlade niti ministra zunanjih del.

Zatem je Joca Jovanović pokrenil vprašanje volilnega terorja. Zahteval je, naj predsednik Narodne skupščine skupno z Ljub Davidovičem stori vse potrebne korake, da vlada preneha s svojimi terorističnimi akti. Stanje je tako resno, da niso izključena iznenađenja. Če drugače ne podelo, bo treba sklicati sejo zastopnikov opozicije, da pokrene primerne korake proti terorju. Tej Jovanovičevi zahtevi se je pridružil tudi Svetozar Pribečević, vendar pa danes še ni prišlo do konkretnega sklepa.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 21. julija. r. Za jutri popoldne ob 5. je sklicana seja ministrskega sveta, ki bo razpravljala o prvi vrsti o tekočih vladnih poslih. Umevno pa je, da bo prišla na razgovor tudi volilna politična situacija.

Prometni minister na potu na Bled

Sužak, 21. julija. n. Danes je semkaj došel iz Kraljevice general Milosavljevič, odkoder nadaljuje pot na Bled.

Grško-italijanski sporazum?

Berlin, 21. julija. d. »Münchener Zeitung« se obširno bavi z ekspanzivnimi načrti Italije in poroča v tej zvezi tudi o nedavnem bivanju grških ministrov v Rimu. Med drugim piše: Grški zunanji minister Mihalokopulos in finančni minister Kafandaris sta imela pred svojim odhodom iz Rima daljšo konferenco z Mussolinijem, katere so se udeležili tudi italijanski finančni minister grof Volti in rimski guverner. Rezultati te konferen-ce se drže v strogi tajnosti, vendar pa se lahko z vsjo gotovostjo trdi, da so državniški na tej konferenci razpravljali o izredno važnih političnih in gospodarskih vprašanjih, zlasti pa o vprašanju italijansko-grške zavezniške pogodbe in gospodarskega sodelovanja. Mihalokopulos je pri tej priliki podal v imenu svoje vlade zelo važno in značilno izjavo, da se Grčija v nobenem slučaju ne bo priključila balkanski koaliciji, ki bi bila naperjena proti Italiji niti bi jo podpirala direktno ali indirektno. Iz te izjave se da sklepati, da je prizadevanje Jugoslavije za ustvaritev balkanskega Locarna brezuspešno. Ni dvoma, da bo to stališče Grčije vplivalo tudi na pogajanja za zblizbanje med Jugoslavijo in Turčijo. Istočasno prihajajo iz Rima vesti, da je tudi v italijansko-turških odnosih opaziti popuščanje dosedanje napetosti. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo sedanji italijanski poslanik v Beogradu general Bodrero, ki je znan po svojem turškofilskem naziranjju in ki ima zelo dobre stike s angorsko vlado, odpoklican iz Beograda in premeščen v Angoro.

Pred rekonstrukcijo poljske vlade

Varšava, 21. julija. d. Listi poročajo, da je v kratkem računati z dalekosežnimi spremembami v vladi. Poleg notranjega ministra Sladkovskega nameravata odstopiti tudi delovni minister Jurkijevicz in minister za javna dela Moraczewski. Tudi zunanji minister Zaleski namerava z ozirom na svoje zdravstveno stanje podati demisijo in se umakniti iz političnega življenja. Naj pomembnejši je odstop socialista Moraczewskega, ki je veljal doslej za odnega zastopnika socialistov v vladi in za nekakega posrednika med stranko in Pilsudskim. Kot namestnik zunanjega ministra Zaleskega se imenuje rimski poslanik dr. Knoll.

Nemški odgovor Belgiji

Berlin, 21. julija. (be.) Vlada je danes izročila belgijski vladi odgovor na drugo belgijsko noto glede očitkov belgijskega vojnega ministra o oboroževanju Nemčije. Noto ugotavlja, da belgijski vojni minister kljub temu, da vztraja pri svojih trditvah, ne more navesti v dokaz nikakih uradnih podatkov, niti točnejših številk glede odpušta vojakov iz ne-rške armade, niti kakih drugih konkretnih podatkov. Zato smatra nemška vlada za nepotrebno, da se še nadalje v podrobnosti spušta v to zadevo. Kar se tiče izdatkov za vojaške svrhe, naglašja nota, da versajska mirovna pogodba teh izdatkov niti ne omejuje, niti ni Nemčija dolžna komurkoli polagati račune. Nemčija odločno protestira proti takim obdolitvam in vztraja pri svoji spomenici z dne 10. julija.

Protifašistični izgedi v Turinu

Reka, 21. julija. n. V Padovi in v Turinu je te dni prišlo do težkih izgedov proti fašistom. O tem poročajo vsi veliki angleški listi, dočim italijanski seveda molče. Pač pa radi tega zopet ostro napadajo angleško časopisje.

Chamberlain ne pride v Berlin

London, 21. julija. (be.) Zunanji minister Chamberlain je na seji spodnje zbornice demantiral vesti o svojem obisku v Berlinu. Obenem je zanikal vesti glede novega sporazuma z Egiptom.

Domače vesti

* **Kralj odpotoval v Bukarešto.** Povodom smrti tasta kralja Ferdinanda, je kralj Aleksander včeraj odpotoval z Bleda v Bukarešto. Dvorni vlak je prispel v Ljubljano ob 13.05 ter je po trinitutnem postanku nadaljeval pot. Na kolodvoru sta bila prisotna g. veliki župan dr. Vodopivec in g. policijski direktor dr. Guštin. Kralj se ni pojavil.

* **Bivši črnogorski ministri predsednik na Bledu.** Bivši črnogorski ministri predsednik Radović je v terek zvečer prispel na Bled ter je bil predvčeršnjim sprejet od kralja v posebni avdijenci. Po avdijenci je Radović izjavil, da je kralja obvestil o razmerah v Črni gori.

* **Nov argentinski konzul v Splitu.** Za argentinskega konzula v Splitu je imenovan Angelo Pisaro. Dosedanji konzul v Splitu A. Rosani je imenovan za generalnega konzula v Napolju.

* **Izpremembe v sodno-pisarniški službi.** S pravno veljavnostjo od dne 1. julija 1927, so pomaknjeni: a) v I. skupino zvrstnikov pisarniški oficijanti Milka Zupančič pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Josip Kolar pri okrožnem sodišču v Mariboru in Ignacij Tkavec pri okraj. sodišču v Slov. Bistrici in jetniški pazniki II. skupine Jakob Stucin, Matevž Ovsenek, Josip Pizzulin in Franjo Tumpelj pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jernej Klenovšek, Urban Leban, Rudolf Macarol in Franc Skale pri okrožnem sodišču v Celju, Andrej Božnik in Ivan Lindič pri okrožnem sodišču v Mariboru in Al. Palčič pri okraj. sodišču v Novem mestu;

b) v II. skupino zvrstnikov: pisarniški oficijanti (pisarniške oficijantice): Josip Štirc pri okrajnem sodišču v Ptuju, Josip Bogatec pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, Anton Veber pri okraj. sodišču v Celju, Terezija Hrovat pri kraj. sodišču v Kamniku, Amica Kvas pri okraj. sodišču v Konjicah, Zofija Vanič pri okraj. sodišču v Krškem, Bogomila Sušnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, Angela Šentjurc pri okrožnem sodišču v Mariboru, Vlado Francič pri okrajnem sodišču v Trebnjem, Alojzij Štemenik pri okrajnem sodišču v Konjicah, Mara Novak pri okrajnem sodišču v Metliki, Nežica Žmaher pri okraj. sodišču v Celju in Ida Pavlin pri dež. sodišču v Ljubljani in jetniška paznika III. skupine Valentin Mak in Mihael Mak pri okrajnem sodišču v Celju.

* **Pri okrajnem sodišču v Celju** je razpisano tajniško mesto. Prosilci morajo imeti dovršeno pravno fakulteto in državni strokovni izpit.

* **Razpis ravnateljskih mest na meščanskih šolah.** Veliki župan ljubljanske oblasti razpisuje ravnateljska mesta na meščanskih šolah v Brežicah, na Raketu in v Trbovljah. Prošnje, naslovljene na ministrstvo prosvete naj se pri pristojnem ravnatelstvu vlože najkasneje do 1. avgusta.

* **Na naslov železniške direkcije v Ljubljani.** Te dni je zahteval od novinarja neki kontrolor v vlaku poleg njegove osebnostne voznice legitimacije za legitimacijo Novinarskega združenja oz. uredništva, češ da je sicer vozna legitimacija neveljavna. Skliceval se je pri tem na neko naredbo, ki je pa očitno ni razumel. Prosimo železniško direkcijo, naj vpliva na to, da ne bo nihče po nepotrebnem prihajal s šikanami. V vlaku je namreč radi tega nastal kraval.

* **Zglaševalna dolžnost v blejski kraljevi občini.** Veliki župan ljubljanske oblasti je odredil, da mora v območju blejske kraljevine občine vsak stanodajalec (gostilničar, hotelir, lastnik penzije, hišni lastnik ali najemnik) vsakega gosta, ki se nastani pri njem, takoj ko dospe, odnosno najkasneje v šestih urah po dohodu, onega pa, ki dosepe po 20. uri, najkasneje do 8. ure naslednjega dne s pravilno izpolnjenim in podpisanim zglašilnico prijaviti županstvu odnosno ga ob odhodu opozoriti v istem roku. Za gosta se smatra vsaka oseba, ki nima rednega bivaljskega v blejski kraljevi občini. Odredba je včeraj stopila v veljavo.

* **Uradna lista.** Uradni liste ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v včerajšnjem številu pravilnik o takasn. ki naj se pobirajo za ambulantne preglede in ambulantno zdravljenje na radijskih oddelkih, postajah, ambulatorijih bolnic ter pravilnik o pobiranju takse za radijsko-poke preglede in radijskopsko zdravljenje pri higijskih napravah ministrstva za narodno zdravje.

* **Vprašanje stanovanjskega zakona.** Ministrstvo za socialno politiko je prejelo odgovore glede ankete o vprašanju, da-li naj se stanovanjski zakon, ki poteče koncem oktobra letos še podaljša, ali pa naj se ukine. Skoraj vse korporacije zahtevajo, naj se zakon s 1. novembrom ukine. Zdi se, da nameravana konferenca v tej zadevi sploh ne bo sklicana, ker so se kakor doznava »Vreme« — sami člani vlade izrekli za ukinitje stanovanjskega zakona.

* **Tečaj »Jadranske Straže« zaključen.** Propagandni tečaj, ki ga je v Splitu priredila »Jadranska Straža« je bil prošlo soboto zaključen. Po zaključku kurza sledi informativne ekskurzije udeležnikov v Šibenik Biograd na morju ter na državni posetivi Brana in Preko. Del udeležnikov si ogleda še Dubrovnik in Boko Kotorsko.

* **Sprejem gojencev v vojaško administrativno šolo.** V vojaško administrativno šolo v Beogradu se sprejme letos 65 gojencev. Šola ima čim nižje šole voine akademije. Pouk se prične 1. oktobra in traja dve in pol leta. Sprejemni pogoji so na vpogled pri vseh vojaških komandah. Prijave se sprejmejo do 25. avgusta.

* **Slike sokolskega zleta.** Fotografirane posnetke pokrajinskega sokolskega zleta in otvoritve Tabora dobavi po naročilu Sokol I. na Taboru. Vzorci so v društveni pisarni na Taboru, ki sprejema tudi naročila vsak dan od 16. do 19. ure.

* **Vagon-restoran bo vozil do Pragerskega.** Po odloku generalne direkcije državnih železnic bo vagon-restoran, ki je bil doslej

pri brzovlakih v prometu na progi Zagreb-Celje, vozil odšel v dobi sezone tudi na progi od Celja do Pragerskega.

* **Največja naša trgovska ladja.** Jugoslovensko-ameriška plovitba, družba Petrović & Baburica, je v Angliji naročila novo preokooceansko trgovsko ladjo z 12.000 ton nosilnosti, ki bo krščena na ime »Kraljica Milica«. To bo največja trgovska ladja pod jugoslovensko zastavo.

* **Opozorjamo na gostovanje članov Narodnega gledališča iz Ljubljane.** ki prično svoje gostovanje v soboto 23. julija v Trbovljah, pod naslovom »Operetni večer«. Na sporedu so najboljše točke novejših in starejših oper. V posameznih duetih se plešejo najmodernejši plesi kakor: šiml, fokstrot, čarlston. Spored vsebuje tudi izvrstne komične solo-točke, kuplete in komične duete. Sodelujejo le prvi člani Narodnega gledališča kakor ga. Balatkova, in gg. Peček, Povhe in operni kapelnik Balatka. Začetek večera povsod točno po oznaki na lepaku. Gostovanje se nadaljuje 24. t. m. v Hrastniku, 25. v Rimskih Toplicah, 26. v Dobru pri Celju, 27. v Rogasiki Slatini, 28. na Vranskem in 29. v Domžalah.

* **Pobratimstvo, nova skupna organizacija akademske omladine kraljevine SHS.** Na minulem I. kongresu v Beogradu je akademska omladina osnovala »Savez studenata kraljevine SHS — Pobratimstvo«. Vse resolucije, ki jih je kongres osvojil, izražajo enotni ideal: da se v državi s tremi različnimi tipi izmodelira enotni tip, da se v zunanjem svetu vzdrži enotno ime in da se z omladinskim zanosom propagira sloves enotnega naroda. »Pobratimstvo« bo delovalo v več sekcij, izdajalo bo skupno glasilo in vsak član bo plačal semestralno članarino 18 Din. Pravila »Pobratimstva« izključujejo politične in verske vplive. Tako je jugoslovenska omladina našla pravo pot za vključitev v mednarodno organizacijo. Preko ožjega človečanstva, domovine, bo služila širši domovini, človečanstvu vobče.

* **Koncert tenorista Rijačca na Bledu.** Pred svojim odhodom na novi angažman v Berlin priredi popularni naš gled. umetnik, tenorist g. Josip Rijačec v soboto zvečer ob 21. poslovnim koncert v veliki dvorani Kazine na Bledu. Po krasnem uspehu pred elitno zdraviliško publiko v Rogasiki Slatini, je pričakovati, da bo g. Rijačec tudi na Bledu žel triumi pred svojim odhodom v tujino.

* **Veleizdajniški proces v Novem Sadu.** Državno pravdnstvo v Novem Sadu je te dni tamkajšnjemu okrožnemu sodišču izročilo obtožbo proti Antonu Moseru in tovarišem zaradi veleizdaje po § 87. k. z. Glasno obtožbo so Moser in tovariši delovali na to, da se Baranja odcepi od naše države in združi z Madžarsko. Pri obtožbah se je našla velika množina pušk in revolverjev, municije in ena mitraljeza. Sodna obravnava se prične 10. oktobra.

* **Smrt radi vročine.** V okolici Osjeka je te dni seljak Gjuro Šmid kosil na polju pšenice. Nenadoma se je zgrudil na tla in izdihnil. Pri zdravniškem pregledu se je ugotovilo, da je mož podležal solnčari.

* **Težka nesreča pri delu.** V zagrebško Zakladno bolnico so v sredo pripeljali iz Gotovelj dva delavca — Karla Brivca in Ivana Baša. V Gotoveljah sta bila zaposlena pri podiranju neke stare hiše. Pri tem se je nenadoma zrušil zid ter obema prelomil hrbtenico. Malo je upanja, da ostaneta pri življenju.

* **Smrt na železniškem tiru.** Med Dobovo in Brežicami se je v noči od torika na sredo vrغل pod tovorni vlak Anton Verstovšek, sluga v kolodvorski restavraciji v Brežicah. Lokomotiva mu je odrezala glavo. Vzrok samomora ni znan.

* **Vlomi v gimnazijske blagajne v Vojvodini** se pridno nadaljuje. Poročali smo o vlomih v blagajne gimnazijskih ravnateljev v Novem Sadu in Senti, nedavno noč pa je bilo vlomljeno v Velikem Bečkerek. Vlomilci, ki menda tvorijo organizirano tolpo in se specializirajo za vlome v šolska poslopja, so tokrat imeli dober plen: razbili so jedneno blagajno gimn. ravnatelja g. Subotina in pobrali 10.000 Din. Zasedovanja so doslej bila brezuspešna. Zanimivo je, da je že lani bilo vlomljeno v to pisarno in se je policija nato poslužila celo nekega Rusahipnotizerja, ki je skušal med diake najti vilmilce. A tudi ta eksperiment ni rodil nič pozitivnega.

* **Zahvala.** Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani je darovala tovarna testenin »Pekate« na Viču 500 Din. Zahvaljujemo se vodstvu tem potom za dar in priporočamo izdelke »Pekate«. — Josip Kobal, blagajnik. 1089

* **Poslovlilo.** Ker se pri odhodu z Bleda nisem mogel posloviti od vseh znancev in prijateljev. Vam klečim vsem: Zdravo! — Alojzij Lakota, Moistrana. 1088

* **Nagla karijera pri filmu.** toda ne na platnu. Miss Evropa, gđ. Stefica Vidačičeva, ki že nekaj dni biva v Berlinu, je ba je takoj po prihodu prejela prvo gažo 100 dolarjev, naka se je seznanila z rojakom, filmskim igralcem Svetislavom Petrovičem in se bo v kratkem z njim zaročila. Začetek ni slab!

ITO — zobna pasta najboljša!

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zob.

* **Čudežne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladate, ako napravite kuro v starodavnem radiomanicaknem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept.

Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

* **Napenjanje, bolečine v črevesu, bodeenje v straneh, tesnoba v prsih, utripanje srca se hitro odpravilo s prirodno grenčico »Franz-Josef«, znižala se pa tudi pritisk krvi na možgane, oči pljuča ali srce. Zdravniki izvidi zaznamujejo resnično presenetljive uspehe z vodo »Franz-Josef«, ki se dosega pri ljudeh, ki mnogo sede. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah s specializiranim blagom.**

Kravate, ovratnike, naramnice, ženske in moške nogavice dobite po solidnih cenah pri
FRANCU PAVLINU, Gradišče 3.

Iz Ljubljane

u. **Sreška organizacija SDS!** V nedeljo dne 24. julia t. l. ob 9. dopoldne se bo vršil v gornjih prostorih Kazine sestanek sreške organizacije ljubljanske okolice, na katerega se vabijo vsi odborniki krajevnih organizacij.

u. **Prizadete stranke** nam pišejo: Mestni magistrat bo začel že čez 14 dni, če ne že prej, podirati eno najtrdnjših hiš v Ljubljani na Poljanski cesti št. 15. S tem bo 11 strank in 4 ugledni obrtniki davkoplačevalci s svojimi poslovnimi prostori naenkrat na cesti! Kakor čujemo, bodo to hišo podrti v prvi vrsti radi regulacije ceste, ne vidijo pa brezštevilnih drugih cest, ki so bolj potrebne regulacije, kakor tudi hiš, ki se kar same podirajo! Imenovana hiša je kljubovala potresu in je po mnenju strokovnjakov izredno močna in solidna stavba! Ako pa občina rabi prostor za stavbišče, ga ima poleg in zadaj hiše dovolj za tri palače. Dobro bi bilo, da mestni magistrat nekoliko premisli, predno začne s podiranjem ene izmed najmočnejših ljubljanskih hiš, oziroma da se prej loti kakor druge, preden prizadetim strankam ne bo preskrbljeno drugo stanovanje.

u. **Nenadna smrt.** Včeraj okrog 2.30 ponoči je nenadoma preminil na Gosposvetskij c. 14, bivši lastnik informacijske pisarne Joško Sever, med Ljubljancem zelo poznana osebnost. Ko je prišel predsončnim okrog 22. idomov je tožil o bolečinah pri srcu. Ponoči se je stanje tako poslabšalo, da je soproga okrog 2. klicala na pomoč rešilno postajo. Bila pa je izključena vsaka pomoč, kajti med prevozom je Joško Sever že izdihnil. Poklicani zdravnik dr. Rus je ugotovil, da je Sever umrl radi srčne kapi. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico. Težko prizadeti ge. soprog in drugim sorodnikom naše sožalje!

u. **Ljubljanska kultura v lškem Vintgarju.** Pišejo nam: Pod Krimom je lepa soteska, po kateri teče potok lška. To je lški Vintgar, ki je nudil doslej mirnega razvedrila ljudem, išočim tišine za svoje utrujene živce. Zadnje čase pa prihajajo semkaj, zlasti ob nedeljah, razni ljubljanski divjaki, očividno samo zato, da se tu po mili volji zvozi. Tudi kakor norci, teptajo kmetovo travo in povzročajo še drugo škodo, misleč, da se tako najbolje izkažejo kot »kulturni« Ljubljanci. Nedavno je neka skupina, ki jo je ujel dež pritiska v lško vas z obleko pod pazduho in nekateri od njih v Adamovem kostumu. Ni čuda, da se potem domačini, ki že itak niso kdovekaj naklonjeni tujcem, zgražajo nad takim divjaštvom in gledajo vsakega turista postrani. Ker dostikrat žal ni mogoče dognati imen takih divjakov, ne bo preostalo drugega, nego da se jih bo fotografiralo in dognalo v listih njih identiteto.

u. **Stalna higijska razstava v Ljubljani pod Tivolijem** je do nadaljnjega odprta ob delavnikih od 14. do 18. ure in ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Med mnogimi razstavnimi predmeti vzbujalo pozornost obiskovalcev zlasti preparati in opisi ženskih bolezni, raka, golše, slepiča, oddelek za jetiko, oddelek za spolne bolezni itd. Vstopnina 2 Din. — Kdor želi naročiti edino slovensko poljudno pisano zdravstveno revijo »Zdravje«, naj to javi vratarju razstave. List izhaja sedaj vsakega meseca, je ilustriran in tiskan na firmem trpežnem papirju. Celotna naročnina znaša 30 Din. Istotam se lahko kupi knjižica »Prva pomoč«, tiskana na 32 straneh žepne oblike, Cena 3 Din.

u. **Mlada prebrisanka.** Zadnji čas je več ljubljanskih trgovcev nasledlo mladi prebrisani sleparici, ki pride do raznih predmetov, ki so ji všeč s pomočjo posebnega, čeprav zelo enostavnega trika. 15 do 17 letna deklica, oblečena v kletasto črno obleko, kakor jo nosijo običajno valenke po trgovinah, pride v drugo trgovino in zahteva to ali ono, češ da jo pošilja njen šef ali predstojnik, ki da želi to ali ono, a bo plačal po zvoje sam. Ki želi to ali okica, govorila popolnoma mirno in ni nikdar kazala zadrege, so ji navadno povsod verjeli in ji željeno res izročili. Na ta način je prefriganka ogoljufala na trgu več branjevk, trgovca Arka za dva stepalnika, v trgovini Magdič je dobila kopalno obleko, v trgovini Szantner pa par lepih čevljev. Nasedlo jo so ji gotovo še nekateri trgovci, ki pa niso podali odvadbe. Punčka postopa zelo rafinirano in gre po poslu najraje v tako trgovino, kjer je gneča in ji zahtevano izroče brez dolgega premišljevanja.

u. **Zasedovan goljuf.** Ljubljanska policija je dobila ob varnostnih oblasti v Hrvaški in Bosni opozorilo, da se klafi tam trgovski potnik Josip Lešnik. 29 let star, doma iz Maribora, ki goljufa razne trgovce kar na debelo. Med drugim je slepar mnogo škodoval tudi ljubljanskemu graverju Teodorju Rabiču, kateremu se je ponudil pred časom v službo, kot zastopnik in nabiralec naročil. Lešnik je dobil na Hrvaškem in v Bosni res več naročil, je na kasirni samo predplačila, ne da bi o naročilih obveščal tvečilo. Lešnik, ki je visoke šibe postavil ter ima umetno levo oko, je izredno nevaren slepar, ki je bil radi sličnih delanj že večkrat predkaznovan. Opozorjamo zatorej

pred goljufom naše trgovce zlasti po deželi, ker ni izključeno, da se slepar prikljati nazaj v Slovenijo.

u. **Nočna scena,** ki jo rodi ljubosumnost. Glede na našo večerajšino notico pod tem naslovom ugotavljamo, da se gospa Amica in gospodična Pepca nista deiansko spoprijeli in da ni na lico mesta interveniral stražnik.

u. **Dvonožni dihur.** V sredo ponoči se je splazil na dvorišče posestnika Antona Sojarja v Rožni dolini neznan dvonožni dihur ter mu odnesel iz kurnika 12 komadov mladih piščancev, vrednih okrog 200 Din.

u. **Pes ga je popadel.** Ko je šel v sredo dopoldne železniški uslužbenec Valentin Baccavilla čez dvorišče tovarne »Split« tik ob progi, se je nenadoma zagnal proti njemu neki pes in ga močno ugriznil v levo stegno. Obenem mu je raztrgal tudi hlače, na čemer trpi železničar nad 100 Din škode. Lastnik psa bo imel radi popada sitnosti pred sodiščem.

u. **Drobna policijska kronika.** Predsončnim sta bili izvršeni dve aretaciji. Prijet je bil neki S., ki so ga varnostne oblasti zasledovale že več mesecev. V luknjo je moral tudi neki R. ki jo je hotel popihati iz neke gostilne po zgledu Mice Kovačeve. Prijavljena je bila dalje 1 tatvina, 1 popadljiv pes, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 prestopok pijanosti in razražanja 2 prestopka obrtnega reda in 9 prestopkov cestnega policijskega reda.

u. **Seznam najdenih predmetov.** V času od 1. do 15. t. m. so bili policiji izročeni sledeči najdeni predmeti: 2 zlata poročna prstana, 1 cigaretna doza, 1 zlata zapustnica, 1 ogrlica iz belih kamnov, 1 omoč svilenega sukanca, 1 par novih čevljev, znamenje »Poppere«, nekaj ženskih čežnikov, 1 stara demarica z malo vsoto denarja, 1 bankovec za 100 Din, 1 otroški suknjič, 1 avtomobilsko dvigalo s ključji, 1 sesalica za kolo ter 1 ženska ruta.

u. **Nabel se je peresnik z latini nalivnim peresom.** Kdor ga je izgubil, naj se zgasi v našem uredništvu, ki mu pove najditeljev naslov.

u. **Načelstvo stavbne zadrage »Hera«** vabi svoje gg. člane na sestanek, ki se bo vršil dne 23. julia ob 19. zvečer v salonu pri »Levu«, da poda poročilo o razvoju gospodarskih razmer »Hera« ki so došli v normalni tir. 1087

u. **Stenicol** najboljšo sredstvo proti stenicom v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Maribora

a. **Podpirajmo tujsko-prometno zvezo!** Vsi, ki ljubimo ožjo domovino, naše lepe kraje in prekrasne gore, si želimo, da bi zavladal živahen tujski promet, in da bi se s tem povečala blagostanje našega prebivalstva. V tem cilju deluje tujsko-prometna zveza v Mariboru, ki črpa svoje dohodke tudi od prodaje vozniških kart. Podpirajmo zvezo za tujski promet s tem, da kupujemo vozne karte tudi za kratke vožnje v njeni biljetarni v Mariboru, Aleksandrova c. 35.

a. **Maribor v novih slikah.** Kakor doznavamo, pripravila tujsko-prometna zveza v Mariboru izdajo zbirke najlepših slik mesta Maribora. Izdaja obeta biti prvovrstna v raznobarnem bakrotisku. Slike se bodo dobivale vezane v album po 10 do 15 komadov ter posamezno kot razglednice, na kar opozarjamo posebno trgovce z razglednicami, ki naj prijavijo potrebno množino neposredno tujsko-prometni zvezi. Podpirajmo ta korak zveze zlasti iz razloga, ker v nekaterih mariborskih trgovinah še vedno prednjačijo starodavne neokusne izdelane razglednice, ki prikazujejo naše lepo mesto stranskem svetu v povsem nepravilni luči.

a. **Socialna beda na ulici.** Po hodnikih Aleksandrove ceste se že par dni plazi po vseh štirih odrasli možki, oblečen v same razcapane cunjice. Ne more hoditi in prosil mladorov. Kralj, ki mora prepuščati javni dobrosrčnosti takšne pohablence na najpro metnejših ulicah, gotovo ne kaže lica posebene socialne skrbi. Ker pa mariborska občina vendar žrtvuje težke tisočake za socialne svrhe, bi v mestu gotovo našli prostorka in hrane tudi za takšnega, vsega pomilovanja vrednega reveža, da se mu ne bo treba od jutra do večera plaziti po zaprašenem kamenitem tlaku. Varnostni organi, ki čuvajo red na ulicah, bi se naj umislili tudi takšnih ljudi.

a. **Za študente in penzioniste** je pravkar postavilo Osepeševalno društvo v mestni park na otroškem igrišču veliko mizo s klopi in okrog, kjer bodo lahko našli dijak ob jutranjih in letnih urah študiranja, potem pa penzionisti igrali karte. In res so si jo slednji že takoj prvi dan okupirali. Miza je prav čedna in je res v kras okolici. Upamo, da pride še tudi druga garnitura čimprej v smerokov gozd, kjer bo radi sence že bolj dobrodošla. Tudi klopi v parku pridno popravljajo.

a. **Za novo dravsko kopališče.** Letošnja izredno ugodna pravna sezona, kakršne ni bilo že dolga leta, je vnovič pokazala, kako slabo dedščino smo prevzeli med razno drugo starokopito šaro od nemškega konservativnega občinskega sveta ravno z dravskim kopališčem. Kakor vse komunalno gospodarstvo nemškega Maribora, kaže ravno dravsko kopališče, da nemški občinski svetniki niso imeli prav nikakega smisla za izvajanje moderne komunalne politike. Posledice nosijo mariborski davkoplačevalci od dne do dne bušje, ker mora mesto dohitevati z globokimi investicijami, ki so jih poprej desettisočletni zanemarjali. Mesto s 30.000 prebivalci ni imelo niti enega letnega kopališča. Sedaj, ko vada že par mesecev najhujša vročina in je tudi po mariborskih ulicah neznošna sopenarica, je dravsko mestno kopališče še vedno nerabno in ima Maribor prav za prav edino solno kopel, ker je Drava še vedno tako mrzla, da se lahko vsak kopalac ob najhujši vročini naneže revmatizma. Povrh tega je seve tudi sicer tako neprikladno, da lahko tvega

kopanje in plavanje le najboljši plavalci. Za Maribor je edini izhod načrt, ki ga je izdelal Mestni stavbeni urad, po katerem bodo izven mesta napeljali stransko strugo v velik bazen, kjer se bo voda lahko tudi ogrela in je polagoma odtekala. Če pa se mesto kolikšak zaveda svoje dolžnosti za higijsko skrb meščanov, mora ta načrt čim prej izvesti, četudi je drag. Preveč imamo vsako leto smrtnih žrtev, ko silijo ljudje na vseh koncih in krajih v deročo in mrzlo Dravo, baš, ker mesto nima primerne kopališča. Celopopoldanske vožnje v Bistrico in drugo daljno okolico pa si more le malokdo privoščiti. In tako obnavljamo odločno zahtevo tisočev in tisočev Mariborčanov: Občina naj zgradi ob Dravi novo kopališče!

Iz Celja

e. **Oseba vest.** K Sv. Magdaleni v Mariboru je premeščen g. Anton Cafuta, kaplan in katehet mestne deške osnovne šole v Celju. Bil je v Celju miroljuben ter za svoje stanovske dolžnosti vnet duhovnik. Magdalenci dobijo za rajnika g. Holcmanom enako simpatičnega naslednika. V Celje je premeščen na njegovo mesto g. Janez Granfoja, kaplan v Grižah.

e. **Praski dijak v Celju.** V terek, so se pripeljali s praškimi brzovlakom na letovišče v Celje praški dijak, ki jih je posilala mestna občina praška z 18 praških šol na približno 5 tedensko bivanje v Celje. Zaradi avstrijskih homati so se pripeljali dijaki že v terek, dne 19. t. m., dasi sta jih mariborska in celjska JC liga pričakovali še le za sredo. Zaradi tega je izpadla pogostitev dijakov po mariborski JC ligi, v Celju pa svečan sprejem, ki je bil nameravan. Dijaki je skupaj s profesorji in s spremstvom 37, nastanjeni so v poslopju drž. realne gimnazije, kuhajo pa v lastni režiiji v prostori Dijaške kuhinje. Dijske nadzorujeta g. prof. Roubal, ki je došel s svojo ženo in hčerko ter prof. Malý. Češki gostje se počutijo v prijaznem Celju prav dobro ter se divijo nad krasnimi izprehodi in nad prijetno kopeljo v Savinji. Želimo jim tekom kratkega bivanja med brati Slovenci najboljšega telesnega in duševnega razvedrila in jim ključemo iz bratskega srca iskreni: »Dobrodošli«.

e. **Slovanski gost.** V terek, dne 19. t. m. se je peljal skozi Celje s praškimi brzovlakom g. Marko Smoler, voditelj lužičkih Srbov in osnivač njihovega Sokolstva. Na kolodvoru ga je pozdravila deputacija celjskega Sokola z društvenim starostom. G. Smolar potuje na enomesečni dopust v Boko Kotorsko. Želimo mu, da se v naši lepi Dalmaciji okrepji za nadaljno naporno delo med svojimi rojaki.

e. **Utopiti se je hotel.** Urban S. vojni invalid in krošnjar v Gaberju pri Celju, je imel pogoste družinske prepire. Včeraj popoldne ob treh je odšel od doma precej razburjen proti Vogljam. Ljudem, ki so se srečali in slišali, kako je vpil, se je zdel sumljiv. Obvestili so policijske stražnike, ki so šli za njim. Urban je nekaj časa sedel ob Vogljah, naenkrat pa zdrsnil v vodo, ki je tam precej globoka. Za njim je skočil delavec Jože Dobovnik, ki je bil v bližini, in ga rešil smrti. Zdravnik g. dr. Hočevar, ki je prišel na mesto nesreče je konstatiral hipno blaznost in odredil oddajo v opazovalnico za umobolne v Ljubljani. Pri tej priliki moramo pohvalno omeniti poštvrtnost naših stražnikov, obenem pa kritizirati pomanjkljivost rešilnih naprav v Celju in okolici. Ne celjska občina, še manj pa okoliška, nimata za take slučaje potrebne prostora in mora policija take ljudi zapreti v policijske zapore, ter prav po nepotrebnem poleg drugega ogromnega dela stražiti bolnika. Tokrat je bilo treba nad podguro uren čakati z bolnikom na travniku pri vodi, preden ga je bilo mogoče z rešilnim vozom prepeljati v mesto, a je spadal v okoliško občino.

Iz Litije

i. **Licencovanje bikov.** Okrožna blaga na je nakazala v zadnji seji za bikoreenje našega sreza 20.000 dinarjev, ki se izplačajo za tekoče leto. Nakazila so se že pričela. Posameznim posestnikom bikov, ki ustrezajo stavljenim pogojem, se bo podelila nagrada v iznosu od 300 do 500 Din. Korak okrožne blagajne toplo pozdravljamo!

i. **Protnje za nove gostilničarske koncesije.** Pri tuk. sreskem poglavarju je vložil Gorko Vidovič prošnjo za novo gostilniško koncesijo. Gorenc Andrej pa je zaprosil za podelitev vinočate. Oba prosilca stanujeta na Grbinu, kjer ni dosedaj še nobenega gostilniškega lokala, pa se je postavilo v zadnjem času tam več hiš, ki so od najbližje gostilne precej oddaljene. Komisijonelni ogled novih lokalov je razpisan za ta teden.

i. **Opozorilo.** Za litijski sodni okraj so nastopile sodne počitnice, ki bodo trajale do 25. avgusta. Ta čas se ne sprejemajo stranke, izvzeti so le nujni slučaji. Opozorjamo občinstvo na to, da ne bo imelo nepotrebnih potov.

i. **Šahovski večeri.** Običajni petkovi sestanki litijske šahovskega kluba se radi pomanjkanja zanimanja v poletni sezoni ukinejo. Na jesen se bodo zopet redno vršili. Ves društveni inventar je še nadalje shranjen v gostilni »Pri Urški«. Razumljivo je, da so šahi članom in ostalim šahistom tudi v poletni sezoni nadalje brezplačno na razpolago.

Brezplačni urni tečaj umetnega vezanja

bo priredila tvrdka
Singer šivalni stroji Bourne & Co
Ljubljana

Iz Tržiča

Zadnja seja I. mestnega občinskega sveta v Tržiču

Tržič, 20. julija.

V torek ob 18. je imel prvi mestni občinski svet svojo zadnjo sejo v mestni posvetovalnici. Predsedoval je župan g. Lončar, ki je v svojem poročilu mimogrede omenil, da ni forsiral sedaj v času splošnih volitev proslave proglašanja za mesto; ker hoče, da bo proslava enotni izraz celokupnega prebivalstva in naj jo torej priredi brez politične mrzlice prihodnji mestni svet. Radi upornosti je odpustil obč. svet cestarja in sporazumno z načelnikom za časna cestna dela poveril proti primerni nagradi okrajnima cestarjem, za nočna dela pri klavnicah pa uslužbil upokojenega Sedeja. Končno je sporočil veselo vest, da je finančno ministrstvo nakazalo 144.000 Din kaldrmine, ki se porabi za regulacijo Kolodvorske ceste po že predloženih in odobrenih načrtih. Z deli se bo v najkrajšem času pričelo in se bo delalo sporazumno z okrajnim cestnim odborom, ki bo prevzel po dokončani regulaciji cesto v svojo oskrbo. Skušalo se bo, da se ob celi cesti napravi lična betonska ograja, primerna razsvetljava in razne olepšave, da bo imel tujec lep vtis, ko bo po cesti stopal v Tržič. Vsem, ki so imeli pri kaldrminski akciji kaj opravka izreka najtoplejšo zahvalo.

V volilni odbor se izvoli g. Viktor Engelsberger.

Štirim prošilec odstopi mesto potrebnih stavbnih prostorov v Preski in sicer brezplačno in jim še da stavbni les po najnižji ceni, dalje jim napelje občina vodovod in to tudi na lastne stroške, kajti akcijo za gradnjo stanovanjskih hiš je treba z vsemi močmi podpirati. S pomočjo občine bodo torej že letos zgrajene štiri lične enodružinske hiške kot nova stanovanjska kolonija tam pod občinskim kamnomolom.

Za avtomobilske in motokolične tekme dne 15. avgusta votira mestni svet dve častni darili. Na predlog ravnatelja Lajovca se podelita dve originalni sliki naših umetnikov in sicer slika Tržiča in Ljubljane, ki naj ju izgotovi najboljši slovenski pokrajinar. Sklep je bil sprejet soglasno.

Sedanji občinski zastopniki, ki so s svojim delovanjem povzročili, da se je povzdignil Tržič v mesto, se v spomin na ta izredni dogodek slikajo kot zadnji trški in kot prvi mestni svet. Slika pride v mestni arhiv.

Na klavnicu se napravi enostavna pralnica iz proračunanih sredstev, ki jih ima svet na razpolago.

Zagorske obrtnike in njihov naraščaj pozdravi pri večerji mestni zastopnik. H koncu izreka g. župan vsem odbornikom in svetovalcem za njihovo ljubeznivo delovanje v pretekli dobi iskreno zahvalo in kliče večini sedanjih odbornikov: Na svidenje v novem mestnem zastopu!

Iz Trbovelj

t— Člansko zborovanje obrtnega društva. Ob priliki slikanja članov Obrtnega društva Trboveljskega društva v Trboveljah se je vršilo člansko zborovanje, na katero je bilo med drugim povabljen tudi županstvo. Glavna debata je bila radi ustanovitve prosvetnega oddelka pod okriljem društva. V zvezi s tem je referiral tajnik Sentaž o ustanovitvi vajeniške in pomožniške sekcije. Članstvo je pooblastilo odbor, da izdela program in načrt za prosvetni odsek. V pomoč sta mu bila izvoljena gg. Miloš Rozin in Cerinšek. Po tajnikovem referatu bi se vzdrževala v prosvetnem oddelku izobraževalna šola, v kateri bi zadolbili vajenci in pomožniki osnovne pojme o obrtnih in njih sorodnih zadevah, o stroju Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, o obrtnih zvezah, o obrtni zbornici, državnem gospodarskem svetu, carinskih zadevah, davkih, o stroju države, o samoupravnih telesih, reklamah, razstavah, obrtnih strojih, o tovarniškem sistemu, o obrtni zgodovini itd. Predavale bi domače moči oz. strokovnjaki iz vseh panog in ustanov. Ta šola bi bila edinstvena v Sloveniji. Vsi navzoči so bili navdušeni za ta načrt, o katerem bo še sklepal odbor. Rastoče zanimanje za gospodarske probleme je kaj tipično za Trboveljski center, v katerem igra veliko vlogo konsument, ki je večina delavstva.

t— Halucinacije naših klerikalcev. Klerikalce večkrat napadejo halucinacije. Le tako si je moglo razlagati večeršino notico v »Slovenecu«: »So se urezali. Prepričani naj bodo, da ne bodo s takimi metodami prav nič pomagali svojem Obrtnemu društvu, o katerem je znano, da obstoji zgolj na papirju. Da je »Slovenec« notica vseskozi izmišljena, je pa čisto v skladu z njimi.

t— Smrtina kosa. Umrli sta Alojz Laznik, rudar, 47 let, Loke 205 in Marija Lanišnik, zasebnica, 78 let, Gabersko 15.

t— Operetni večer v Trboveljah se bo vršil jutri ob 8. večer v Sokolskem domu. Na sporedu so razni dueti in solo točke iz operet. Gostujoči člani Narodnega gledališča v Ljubljani: gospa Balatkova ter gg. Peček, Povhe in kapelnik Balatka.

t— Pomanjkanje pitne vode. Te dni so sporočili redarji strankam, da primanjkuje vode v občinskem vodovodu blizu hidrantov in da naj varčujejo z njo. V Trboveljah je strašna potratna voda, ves dan teče voda iz hidrantov. Ali se ne bi dalo škropiti ceste iz potoka? Umetno bi tudi bilo, da bi se povsod, kjer teče pitna voda, napravile posode za pitje, kar je zelo potrebno v tej silni prašni vročini.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 21. julija 1927.

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzina v metrib	Oblačn.	Padavine
»pazovanj«							
Ljubljana (dvorec) ...	7. 14. 21.	764,8	15,6	91	mirno	8	megla
Maribor ...		761,0	26,0	51	E 2	3	
Zagreb ...		761,6	22,9	61	SW 4	0	
Beograd ...		764,0	20,0	73	WSW 4	0	
Sarajevo ...		762,8	20,0	61	NW 6	0	
Skopje ...		761,0	17,0	62	mirno	0	
Dubrovnik ...		761,8	23,0	35	NW 4	0	
Split ...		761,2	26,0	38	S 4	0	
Praha ...		761,8	14,0	43	NNE 10	0	
		764,6	14,0	—	S 2	3	

Solnce vzhaja ob 4.32, zahaja ob 19.40, luna vzhaja ob 23.36, zahaja ob 12.14.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27,8 C, najnižja 14,5 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Najprej jasno, v severnih Alpah južni vetrovi; temperatura se bo dvignila, proti večeru mogoče bolj oblačno.

Tržaška vremenska napoved za petek: Lahni vetrovi iz prvega kvadranta; nebo večinsko jasno; temperatura od 21 do 30 stopinj, morje mirno.

da iz hidrantov. Ali se ne bi dalo škropiti ceste iz potoka? Umetno bi tudi bilo, da bi se povsod, kjer teče pitna voda, napravile posode za pitje, kar je zelo potrebno v tej silni prašni vročini.

t— Trboveljska deca na Omlahu. Nedavno notico pod tem naslovom popravljamo v toliko, da ni trboveljski Rdeči križ prispeval za letovanje otrok na morju ničesar, pač pa občina Trbovelje 5000 Din, Društvo za varstvo otrok 4500 Din in Bratovska skladnica 5000 Din.

Sport

Službene objave LNP

Odobrita se prijavljeni tekmi Ilirija jun. : Klagensfurt Sport-Verein (Celovec) jun. dne 24. VII. v Ljubljani, SK Slivnica : SK Javornik (Rakek) v Cerklji dne 14. VIII. Naknadno se odobrita tekmi Elan : Hermes (Ljubljana) dne 17. VII. v Novem mestu in Javornik : Dijaško moštvo v Logatcu dne 17. VII. — Na 24. VII. določena prvenstvena tekma Hermes, rez. : Jadran rez. se vrši ob 16.15 na igrišču SK Ilirije kot predigra; rediteljski in blagajniški nadzor vodi g. Matjašič, blagajniško službo opravlja SK Jadran, vsak klub postavi po tri reditelje. Ponovno se opozarja, da v prvenstvenih tekmah rezerv ne smejo nastopiti igralci, ki so igrali v I. moštvi proti I. moštvi dotičnega kluba. — Na znanje se vzame dopis SK Natakaz z dne 18. VII., ugotovi se prošnji SK Slivnice z dne 18. VII. — Tajnik II.

Za medmestno tekmo Ljubljana : Maribor, ki se vrši dne 24. t. m. v Mariboru, se določijo sledeči ljubljanski team: gol: Erman I. (Prim.); branilca: Slamič (Prim.), Verovšek (Ilir.); halfi: Zemljak, Zupančič Gab., Zupančič Lado (vsi Ilir.); napad: Šiška, Oman (Ilir.), Čebotnik, Uršič (Prim.), Doberlet (Ilir.); rezervi: Čamernek (Primorje), Košenina (Ilirija). Navedeni igralci potujejo pod vodstvom podsvetnega kapetana v Maribor v nedeljo ob 7.24, na glavni kolodvor treba da pridejo najkasneje ob 7.10. S seboj naj prinesejo kompletno obutev in črne hlače. — Kapetan.

Kolesarstvo v mariborski oblasti se je zadnje čase začelo prav živahno razvijati. Komaj so nas v nedeljo obiskali avstrijski kolesarji, nam se že napoveduje velika zvezdna dirka za nedeljo 24. julija v Slov. Bistrico, katere se udeležijo vsi kolesarski klubi mariborske oblasti, t. j. Perun, Edelweiss. Prvo del. kolesarsko društvo vsi iz Maribora, Zvonček in Sportni klub iz Ptuj, Sekcija Peruna iz Slov. Bistrice in Slovensko kol. društvo iz Celja, kakor se bo vršila velika sportna veselica v Slov. Bistrici, v vseh prostorih hotela Beograd. Nadzorstvo in vodstvo cele prireditve je pod vodstvom Zveze kolesarskih društev za mariborsko oblast.

SK Sloven, nogometna sekcija. Danes v petek ob 18.30 se vrši na lastnem igrišču obvezen trening na dva gola v sledeči postavi: A team: Premerl-Hočevar, Bögler-Marchiotti I., Volkar, Marchiotti II., Hirsman, Lumber, Koschell, Novljan, Karas. B team: Globelnik-Tratnik, Flack-Gregorič, Skalar, Burger-Kastelic, Bucik, Strehovec, Vrtačnik, Wagner. Rezerve: Grum, Pöschl, Čehovin, Korošec. Vsi imenovanji morajo biti točno ob določenem času na igrišču.

Kolesarske dirke »Save« se vršijo v nedeljo dne 24. t. m. na progi Ljubljana-Planina in obratno. Start in cilj sta na Tržaški cesti km 2.200 (gostilna Kramar). Začetek ob 15. I. Glavna društvena dirka km 90, 2. dirka novincev km 10, 3. damska dirka km 4, 4. invalidska dirka km 4, 5. seniorska dirka km 4, 6. Zvezna dirka km 20. Po končanih dirkah se vrši srečanje za 10 lepih dobikov. Skupni odhod z godbo »Gradašca« s Sv. Jakoba trga ob pol 14. Smučiškovski odbor Jugoslovenskega zimsko sportnega saveza pozivlja sledeče gospode smučarje: Sircel, Jenko, Režek, Banovec, Steiner in dr. Stanko Kmet, da se udeležijo sestanka v damski sobi kavarnice Emona v svrhu razgovora o letnem treningu. Sestanek se vrši danes, v petek, dne 22. julija 1927, ob 20. uri.

Nogometna reprezentanca ZNP. Za tekme za pokal JNSA je podsavetni kapetan g. Dubravčič postavil sledečo zagrebško reprezentanco: Mihelič-Dasović, Koch Hitrec, Premerl, Križurhanke, Martinović, Perska, Cindrič, Babič II.

Češkoslovaška : Jugoslavija. Na tekmi s češkoslovaško reprezentanco, ki se vrši 31. julija v Beogradu, bo najbrže nastopilo sledeče naše moštvo: Mihelič-Dasović, Dasović-Arsenijević, Marinković ali Cindrič, Popović-Sime Poduje, Perska, Luburič, Bonacič, Sekulič.

Celovski Sport-Verein absolvirava v nedeljo, 24. t. m. s svojimi juniorji prijateljsko tekmo z juniorji Ilirije v Ljubljani. Tekma se vrši ob 18. uri na igrišču SK Ilirije. Sportvereine postavi za to tekmo neoficijelno reprezentanco juniorsko moštvo Celovca, kar ojači svoj team, o katerem je znano, da igra odlično nogomet, še z ne katerimi igralci drugih klubov.

Kako se naučim fotografirati

ie ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni. Cena Din 10—

Naša zunanja trgovina

Generalna direkcija carin je te dni izdala specifično statistiko zunanje trgovine za 1. 1926. Priznati moramo, da je statistika za 1. 1926. mnogo obširnejša, kakor vse dosedanje; žal, da se je njena izdaja nekoliko zakasnela.

Glavni podatki naše zunanje trgovine za 1. 1926. so več ali manj znani. Naš izvoz se je v tem letu po količini dvignil na 4 milijone 884.718 ton napram 4.398.466 tonam v letu 1925. in 3.915.700 tonam v 1. 1924. po vrednosti pa je nazadoval na 7818,2 milijona Din, napram 8904,5 milijonov Din v 1. 1925. in 9538,8 milijona Din v 1. 1924. Napram 1. 1925. se je torej po količini dvignil za 10 odstotkov, po vrednosti pa je nazadoval za 14 odstotkov.

Naš uvoz pa je v tem letu tako po količini kakor tudi po vrednosti nazadoval, in sicer po količini na 1.241.054 ton napram 1.513.862 tonam v 1. 1925. po vrednosti pa na 7631,8 milijona Din napram 8752,9 milijona Din v 1. 1925.

Vzrok nazadujoči vrednosti izvoza pri povečani količini je iskati v nazadovanju cen naših glavnih izvoznih predmetov. Tako se je n. pr. količina izvoženih proizvodov poljedelstva dvignila od 1.363.929 ton na 1 milijon 419.806 ton, medtem ko je njihova vrednost padla od 3417 na 2993 milijonov Din; prav tako se je količina izvoženega lesa dvignila od 1.421.096 ton na 1.559.252 ton, medtem ko je vrednost izvoženega lesa padla od 1417 na 1089 milijonov Din.

Naša zunanja trgovina pa je bila v tem letu navzile nazadujoči vrednosti izvoza aktiv na 186,4 milijona Din.

Blagovni tranzit je za plačilno bilanco naše države velike važnosti, zato je razveseljivo, da tranzitni blagovni promet od leta do leta narašča. Po podatkih generalne direkcije carin je tranzit v preteklem letu dosegel 1 milijon 997.173 ton napram 1.833.946 tonam v 1. 1925. 1.412.579 tonam v 1. 1924. 957.725 tonam v 1. 1923. in 598.095 tonam v 1. 1922. Tekom zadnjih pet let se je torej tranzit preko naše države dvignil za 234 %. Največ se je prevažalo preko naše države premog, dalje moka in sladkor, mineralna olja, žito, žetelna gnojila, železo in izdelki iz železa, les, zelenjava in sočivje riž, južno sadje, industrijske rastline, pijak, rude in papir.

Carinska obremenitev

Zanimiva je tudi statistika zunanje trgovine glede na carinsko obremenitev našega uvoza. Skupni uvozni carinski dohodki so se v preteklem letu dvignili na 1054,8 milijona Din napram 1579,1 milijona Din v 1. 1925. 1150,4 milijona Din v 1. 1924. in 1079 milijonov Din v 1. 1923. Uvozne carine so v preteklem letu dosegle 21,68 % vrednosti vsega uvoza napram 18,04 % v 1. 1925. 13,99 % v 1. 1924. 12,98 % v 1. 1923. 11,8 % v 1. 1922. 10,36 % v 1. 1921. 4,61 % v 1. 1920. in 1,22 % v 1. 1919. Iz gornjih števil je razvidno, da je carinska obremenitev našega uvoza od 1. 1919 stalno naraščala in da je v preteklem letu dosegla tako višino, kakršno beleži malokatera država. Od vse pobrane uvozne carine je odpadlo na carinarino v Beogradu 895,9 milijona Din (1. 1925. 409,1), v Zagrebu 347,3 (338,9), v Ljubljani 136,5 (121), v Mariboru 112,8 (95,8), v Novem Sadu 88 (87,3), v Subotici 73,9 (71,8), v Skoplju 67,6 (62,4) in v Sarajevu 37,9 (38,5) milijona Din.

— Intrige v Blairu posojilom. Pod tem naslovom poroča »Jugoslovenski Lloyd«, da vesti o kotiranju Blairovega posojila na newyorški borzi ne odgovarjajo dejstvom. Iz Newyorka namreč poročajo, da obveznice 8% Blairovega posojila na newyorški borzi dalje notirajo (po 97 do 98), medtem ko se obveznice 7% Blairovega posojila (druge tranše) trgujejo v svobodnem prometu po 88,5. K tej vesti moramo pripomniti, da se vprašanje kotiranja Blairovega posojila ne tiče 8% obveznic, temveč 7% obveznic nove tranše. Kotacija obveznic nove tranše pa je newyorška borza, kakor znano, na pritisk francoske organizacije posestnikov predvornih obligacij odklonila, kar gorje poročilo neposredno potrjuje, ko pravi, da se obveznice nove tranše trgujejo le v prostem prometu. Skrajni čas bi bil, da bi finančni minister posojil vsi to zadevo, kajti pretekla sta že skoro dva meseca, odkar je newyorška borza zdelo škoduje kreditu naše države, kar je razvidno tudi iz tega obveznic obeh tranš, ki sta znatno nazadovala. 8% obveznice notirajo le 97 — 98, dočim so pred meseci notirale 104, 7% obveznice pa notirajo 88,5, torej za 3,5 točke pod emisijskim tečajem.

— Koncesionirani elektroinženiri in ljubljanska mestna elektrarna. Zadruga koncesioniranih elektroinženirjev v Ljubljani je poslala preko Zbornice za trgovino, obrt in industrijo velikemu županu pritožbo zaradi postopanja ljubljanske mestne elektrarne, ki se na podlagi predpisov brani dajati električni tok strankam, pri katerih ni sama izvršila vseh instalacijskih del. S tem si mestna elektrarna ustvarja monopol za instalacijska dela in onemogoča koncesioniranim elektroinženikom izvrševanje obrti v primerih, če gre za napeljava na omrežje mestne elektrarne. Ker je namen predpisov o dobavi električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne, odobrenih po občinskem svetu ljubljanskem v seji dne 2. aprila 1902, predvsem ta, da ima mestna elektrarna kontrolno nad pravilno izvršitvijo električnih naprav, in ker je na drugi strani monopol elektrarne v direktnem nasprotju z obstoječimi zakonitimi predpisi (po zakonu o pobijanju draginje življenjskih potrebščin je tudi odrekanje dobave, odnosno prelojanja toka kaznivo), je veliki župan opozoril gosp. vladnega komisarja, da ukrene potrebno, da mestna elektrarna preneha s svojo dosedanjim praksom. Seveda ima mestna elektrarna v svrhu zagotavljanja nemotenega obratovanja svoje elektrarne pravico, zahtevati predhodno odobritev instalacijskih načrtov in pregledati izvršitve tozadevnih instalacijskih del.

— Gradnja ljubljanske carinarne v Zeleni jami. Te dni je prišel v Ljubljano generalni direktor carin gosp. dr. Konrad Šmid ter se je udeležil komisijonskega oglada terena, na katerem se ima zgraditi carinarica za Ljubljano. Zgradilo se bo carinsko poslopje v Zeleni jami za kurilnico ter bo imelo velika skladišča za blago. V prvem nadstropju bo šest stanovanj za carinarniško uradništvo. Gradbeni stroški so proračunani na okrog 8 milijonov Din. Carinsko poslopje bo last mestne občine ljubljanske, ki ga bo gradila na svoje stroške iz kaldrmine (tlakarne). Z gradbo se bo pričelo morda

Gospodarstvo

že jeseni. V začetku junija se je vršila, kakor smo že obširno poročali, o vprašanju gradnje carinarne v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo anketa, ki se je med drugim dotaknila tudi odredbe generalne direkcije carin, da se ima carinarica graditi iz donosa kaldrminskega fonda. V tem pogledu obstojajo še pomisleki, ali bo potem še mogoče izvesti zasnovan program o obnovi in modernizaciji važnih ljubljanskih cest in ulic, ako bo velik del kaldrminskega donosa šel za gradbo carinarne. Trgovski krogi so s prostorom, kjer se namerava graditi carinarica, zadovoljni.

— Od lokalnih velesejmov k balkanskemu velesejmu. K zaključku VII. ljubljanskega velesejma prinaša pod gornjim naslovom zagrebški »Morgenblatt« daljši članek, v katerem izvaja med drugim: »Čim se v državi vršita letno dva, celo trije velesejmi (Ljubljana, Zagreb) in sedaj nameravajo organizirati še tretjega v Beogradu — ne glede na lokalne sejme in razstave — se lahko z mirno vestjo trdi, da je svrha velesejma zgrešena in institucija obsojena v smrt, kar bi bilo v škodo gospodarskih krogov in gospodarskega razvoja.« Pisec omenjenega članka je mišljenja, naj bi bila naša prizadevanja usmerjena v to, da se vsi naši nosilci gospodarstva samo enkrat letno, toda koncentrirano sistematično koncentrirajo na balkanskem velesejmu. Kakor izraža pisec nado, bi med velesejmskimi upravami v Ljubljani, Zagrebu in evenutalno v Beogradu prav lahko prišlo do sporazuma, da bi se ta balkanski velesejmi vršili letno izmenoma v enem omenjenih središč. Mi smo sivočasno že pisali, naj bi se skušal ljubljanski velesejmi razširiti v balkansko, ker ima Ljubljana za tak velesejmi prav ugoden geografski položaj. Sprito velike velesejmske konkurence v naši državi pa je ta misel seveda težko izvedljiva in bi bila torej ideja, da se balkanski velesejmi vršijo izmenoma na dveh, odnosno treh mestih, morda še najprej izvedljiva.

— Nova tvornica vžigalce v Sloveniji. Kakor nam poročajo, namerava d. d. »Deska« preurediti svojo žago v Novem mestu v tvornico vžigalcev. Zadevna pogajanja z inozemskimi strokovnjaki in finančniki bodo že v teku tega meseca zaključena in utegne tvornica že letos začeti z obratovanjem.

— Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Hmeljarsko društvo v Zalcu nam piše (z dne 20. t. m.): Pri lepem poletnem vremenu, ki ga tu in tam prekinja pohliven dež, se rastlina povoljno dalje razvija. Vendar se opazuje, da so cvetni nastavki pri goldingu redkejši kakor v minulem letu. Novih škodljivcev na hmelju ni videti.

— Dva konkurza. Konkurs je razglašen o imovini tvrdke Franc Stres, cvetličarna »Palma«, v Podčetrku (prvi zbor upnikov pri sodišču v Kozjem 20. avgusta ob 9. dopoldne; oglasitveni rok do 10. septembra; ugotovitveni narek 21. septembra ob 9. dopoldne), in o imovini Janka Gabrona, trgovca v Trboveljah (prvi zbor pri sodišču v Laškem 23. avgusta ob 9. dopoldne; oglasitveni do 15. septembra; ugotovitveni 20. septembra ob 9. dopoldne).

— Potrjena je prisilna poravnava v zavodi Rudolfa in Matilde Anderlič, trgovcev in posestnikov v Ormožu.

— V trgovinski register so se vpisale tvrdke: Peter Pirc & Co., d. z. o. z. v Ljubljani (izdelovanje in prodajanje perila itd.); Jugoslovenska The Rockfilm Company, d. z. o. z. v arboru (trgovina in agentura s tehničnimi potrebščinami); Središka oljarna, d. z. o. z. v Sredmju.

— Iz zadruga registra se je izbrisala Čevljarska gospodarska zadruga v Ljubnem pri Podnartu, r. z. z. o. z., ker je likvidacija končana.

— Vprašanje naših vicalnih železnic. Kakor poročajo iz Zagreba, se bodo 2. avgusta t. l. vršile v centralnem biroju vicalnih železnic v Zagrebu izredne glavne skupščine družb vicalnih železnic. Na dnevnem redu bosta predlog za valorizacijo bilančnih investicij in poročilo o odnosih družb napram državi, ki sedaj upravlja vse vicalne železnice in jih hoče odkupiti. Pogajanja glede odkupa se bodo vršila najbrže v septembru t. l.

— Zadruga sladkorna tvornica v Starem Sircu plačuje peso za 80 odstotkov dražje kakor ostale tvornice. Iz Novega Sada poročajo, da bo nova zadruga sladkorna tvornica v Starem Sircu že v tej kampanji začela obratovati. Peso plačuje to podjetje po 40 Din, to je za 80 % dražje kakor velike sladkorne tvornice v naši državi.

— Brojarna in telefonska služba v dobi izvoza. Društvo izvoznikov je imelo 1. maja t. l. svojo letno skupščino, na kateri je bila poleg drugega sprejeta tudi resolucija glede brojarne in telefonske službe. Resolucija omenja, da se dajejo telefonske zveze pristransko in nerodno, da se pogovori, krajevni in medkrajevni, slabo slišijo, da so aparati in proge večkrat v slabem stanju, da se brojarke odpravljajo z velikimi zamudami itd., zaradi česar prosi društvo, naj bi direktorje naročile svojim podrejenim brojarvom, telefonom in terenskim sekcijam, da bi se te nepravilne odpravile, ker je brezhibno poslovanje sedaj, ko stojimo pred izvozno dobo, najvažnejša pomena. Ker ne sme biti na to stran nobenih pritožb več, naroča direktorja, naj brojarje, telefoni in sekcije pazijo, da se bodo v izvozu dobili trgovinske brojarke hitro odpravljale in dostavljale, trgovinski telefonski pogovori kar najbolj pospeševali ter da bodo aparati in proge vedno v dobre stanju.

— Svobodni izvoz sirovih kož iz Madžarske. Madžarsko ministrstvo za kmetijstvo bo v kratkem ukinilo prepoved za izvoz sirovih kož. Madžarski izvozniki že težko pričakujejo to ukinitve prepovedi, ker imajo na zalogi velike množice sirovih kož, katerih ne morejo prodati. Med srednjeevropskimi državami se vršijo dalje pogajanja glede svobodnega izvoza kož. Tudi naša usnjarska industrija je na tem vprašanju močno zainteresirana, ker je primorana uvažati sirove kože, predvsem težko blago.

— Rekordni izvoz čevljev iz Češkoslovaške. Češkoslovaški čevljarski industriji je v zadnjih letih uspelo povečati izvoz čevljev v toliki meri, da je v zadnjih mesecih nadkrilila celo Anglijo. Danes je Češkoslovaška v izvozu čevljev med vsemi državami na prvem mestu. Vrednost mesečnega izvoza čevljev, ki je v 1. 1925. znašala 20 milijonov Kč, se je že koncem 1. 1926. dvignila na 36 milijonov Kč, v prvem četrtletju na 42 milijonov Kč, v aprilu in maju pa na 58, odnosno 69 milijonov Kč. Za konkurenčno

zmogost češkoslovaške čevljarske industrije je značilno dejstvo, da se je zlasti povečal izvoz čevljev v Anglijo, Ameriko, skandinavske države, Nizozemsko in Švico.

Borze

21. julija.

V devizah ni bilo posebnih sprememb. Italija je mednarodno nespremenjena. Na ljubljanski borzi se je trgovala po 308,6 (včeraj 309). Narodna banka je na ljubljanski borzi intervenirala v devizah na Prago, Curih in Berlin.

Na zagrebškem elektnem tržišču je bilo malo več prometa v bančnih vrednotah, dočim so bili industrijski papirji zanemarjeni. Tendence v Vojni škodi nespremenjena. Na aranzima je bil en zaključek po 828,5 in za september po 347,5 — 348.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22,88 blago, Berlin 13,508 — 13,538 (13,52, 13,53), Budimpešta 9,93 blago, Curih 1098,5 — 1096,5 (1095), Dunaj 7,995 — 8,025 (8,01), London 275,9 do 276,7 (276,3), Newyork 56,7 — 56,9 (56,8), Praga 168,2 — 169 (168,6), Trst 307,6 — 309,6 (308,6).

Zagreb. Dunaj 7,991 — 8,021, Budimpešta 9,905 — 9,935, Italija 307,97 — 309,97, London 275,9 — 276,7, Newyork kabel 56,825 do 57,025, ček 56,7 — 56,9, Praga 168,2 — 169, Švica 1098,5 — 1096,5.

Beograd. Pariz 222,1 — 224,1, London 275,9 do 276,7, Newyork 56,7 — 56,9, Italija 307,88 do 309,88, Dunaj 7,995 — 8,025, Berlin 13,515 do 13,545, Švica 1098,5 — 1096,5, Bruselj 791,5 — 794,5, Bukarešta 33,75 — 34,25, Ate. ne 76,25 — 76,75, Sofija 40,75 —

Iz življenja in sveta

Kralj Ferdinand in antanta

Svetovna vojna je že več mesecev divjala v Evropi in butala tudi na vrata male rumunske kraljevine. Rumunija, ki leži na stratezičnem križišču vzhoda in zahoda, ni mogla ostati v velikem mednarodnem konfliktu brezbržna in nepristranska, če ni hotela škodovati lastnim interesom. Politiki, ki so v Podonavju zagovarjali vojne cilje Velike antante, so spoznali takoj v začetku, da bi bilo dobro, če bi Rumunija brez obotavljanja posegla v svetovno vojno. Ali germanofilska struja je

l. 1916. je kralj Ferdinand napovedal vojno Astro-Ogrski, Nemčiji in Bolgariji. V začetku je dosegala rumunska vojska prav lepe uspehe. V decembru pa je Mackensenova armada nenadoma prodrla v Podonavje in se združila s Falkenhaynovimi divizijami, ki so prihajale od zapada. Rumunski vojski je pretila nevarnost, da jo bodo Nemci obkolili in ujeli, zato se je umaknila v Moldavijo in v Besarabijo ter prepustila sovražniku velik del rumunskega ozemlja. Nemci so zasedli celo glavno mesto Bukarešto. V tem tragičnem položaju, ki je zadel domovino, je podal rajnki kralj Ferdinand vzgled junaštva in velikodušja. Bil je pogosto med svojimi vojniki in jih bodril k vztrajnosti in pogumu. Niti za hip ni izgubil vere v zmago zaveznikov in v boljše dneve, ki bodo Rumunijo obilno oškodovali za ponižanje in škodo. Ni se prevaril. Zavezniške zmage in nji sledeče mirovne pogodbe so prinesle Rumuniji skoraj vse, kar si je želela. Država se je malone za trikrat povečala. Izpolnil se je davni sen: rodila se je Velika Rumunija «Romania Mare», v kateri je zapad pozdravil čvrsto barijero zapadne civilizacije na mejah sovjetske Rusije in mongolskih plemen.

Rajnki kralj Ferdinand je bil izborni politik. Nikdar se ni predolgo obotavljal, kadar mu je bilo izbrati smer, po kateri naj krene njegova politika, da bo koristila Rumuniji. V zadnjih letih se je kralj odločno zavzemal za najožje zblizanje in prijateljstvo z Italijo in ni hotel prikrivati svojih simpatij do fašizma in Mussolinija. Na svojem zadnjem obisku v Rimu je dejal, da se Rumunija je doživela vse grozote in zmote ta po svoji gospodarski in produktivni muniji in Italija sicer močno razlikuje porativ in sindikativ, kakor ga je upeljal fašizem v Italiji, tudi na Rumunskem s pridom uvesti. Zakaj tudi Rumunija je doživela vse grozote in zmote nereda in nediscipline povojnih let.

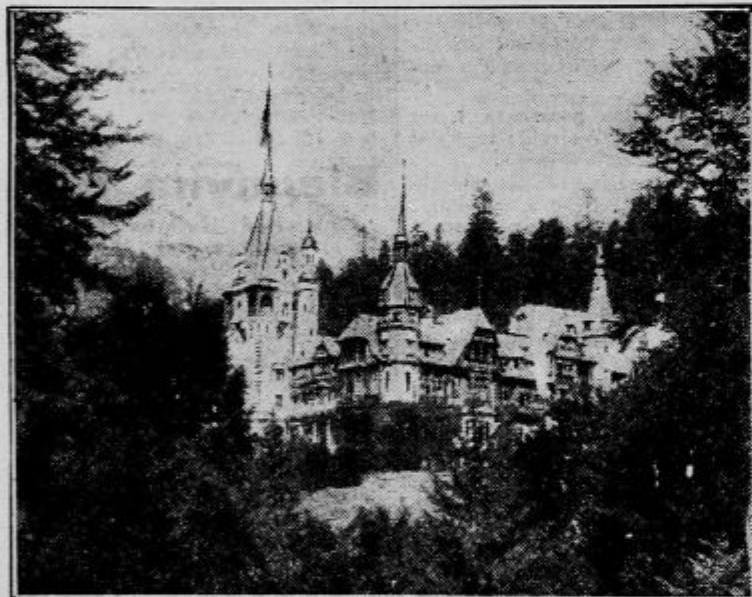
Italijanski listi zaradi tega posebno globoko obžalujejo smrt rumunskega vladarja in prinašajo obsežne nekrologe, v katerih posebno poudarjajo kraljeve zasluge za zblizanje med Rumunijo in Italijo.

Princ Karol, bivši prestolonaslednik in oče sedanjega rumunskega kralja Mihaela.

bila takrat dokaj močna in je imela vpliv domala tudi na dvoru. Ta struja se je zavzemala za zvezo s centralnimi državami. Kralj Ferdinand je brž spoznal, na kateri strani gre za pravične cilje. Pozabil je, da se je rodil kot Hohenzoller in je kazal očitne simpatije za antanto.

Ko je v maju l. 1915. posegla tudi Italija v svetovno vojno, se je jela Rumunija vedno bolj zavedati, da se dve njeni največji latinski sestri že borita za novo, pravičnejšo Evropo. To je bilo odločilnega pomena. Dne 24. avgusta

Kraljevski grad v Sinaji.

Dramatični pogreb dunaiskih žrtev

Velika udeležba. — Govori zastopnikov dunajske občine, socialistične in komunistične stranke. — Pretresljivi prizori na pokopališču

V sredo ob dveh popoldne so na Dunaju položili k večjemu počitku nesrečne žrtve petkovih krvavih dogodkov.

Že ob dvanajstih se je začela polniti Simmerinška cesta z avtomobili, vozovi in črnooblečenimi pešci. Tudi tramvajski promet proti centralni na pokopališču je močno narasel. Ob vrodu na pokopališče je bil postavljen s črnim suknom prevlečen katafalk in tudi kamentiti zid pokopališčne obzidja je bil odet v črno. Na portalu so gorele električne svetilke in iz štirih s florom ovitih svetilnikov so sikali zublji ptičinskih gorilnikov. Sredi katafalka je bil postavljen govorniški pult, na levi in desni pa krste 57 žrtv, pokrite z venc.

Za krstami so stali zastavonoše. Pred pokopališčem se je zorala veličanska, več tisoč glav broječa množica, ki je napolnila ves prostor še tjo onkraj proge cestne železnice.

Ob dveh so pevci z žalostinko otvorili pogrebni ceremonijel. Nato se je v imenu dunajskega mesta poslovil od pokojnikov občinski svetnik Speiser, ki je radomestoval oboječega župana. Spominjal se je nesrečnih staršev in otrok, ki so izgubili svoje drage, ter je svočano obljubil, da jih mesto Dunaj ne bo pozabilo. Za njim je govoril socialistični narodni poslanec dr. Ellenbogen, nakar je prečital komunist Kople-nig svoj govor, v katerega se je na ne-takten način obregnil na «s krvjo oma-deževano buržoazijo, ki hoče zadušiti avstrijsko delavstvo». Dejal je med drugim: Borba dunajskih delavcev je doživela poraz, buržoazija triumfira in upa, da bo v kratkem poponoma strla delavce v blato in prah. Množica se je jela vznemirjati in vedno bolj glasni

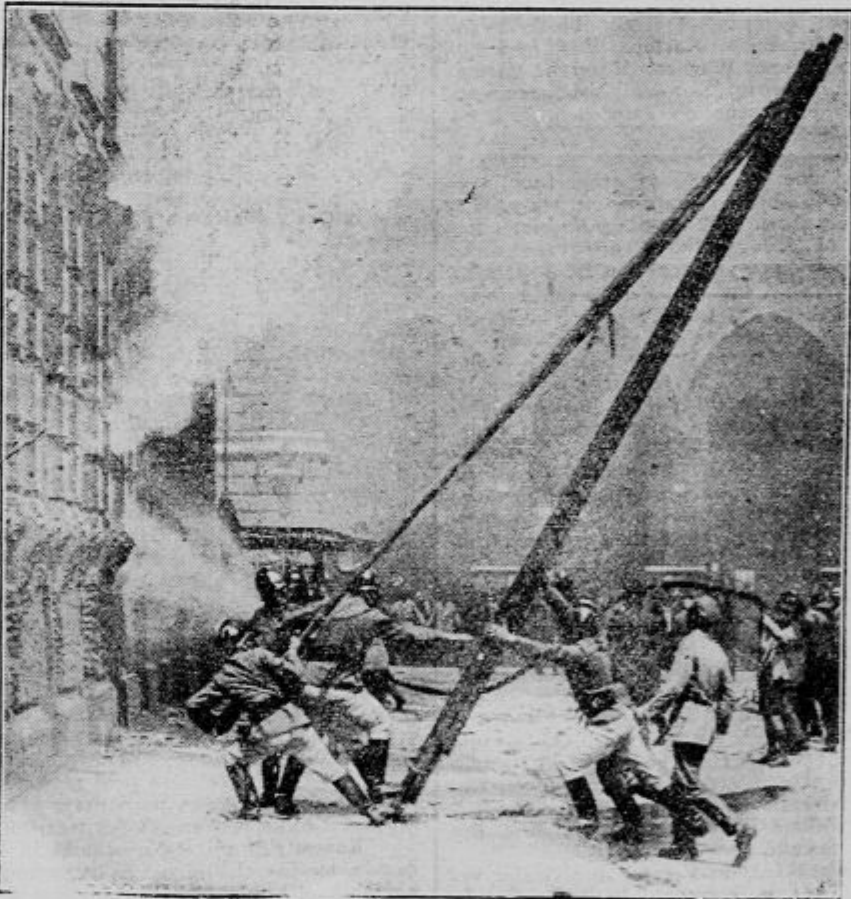
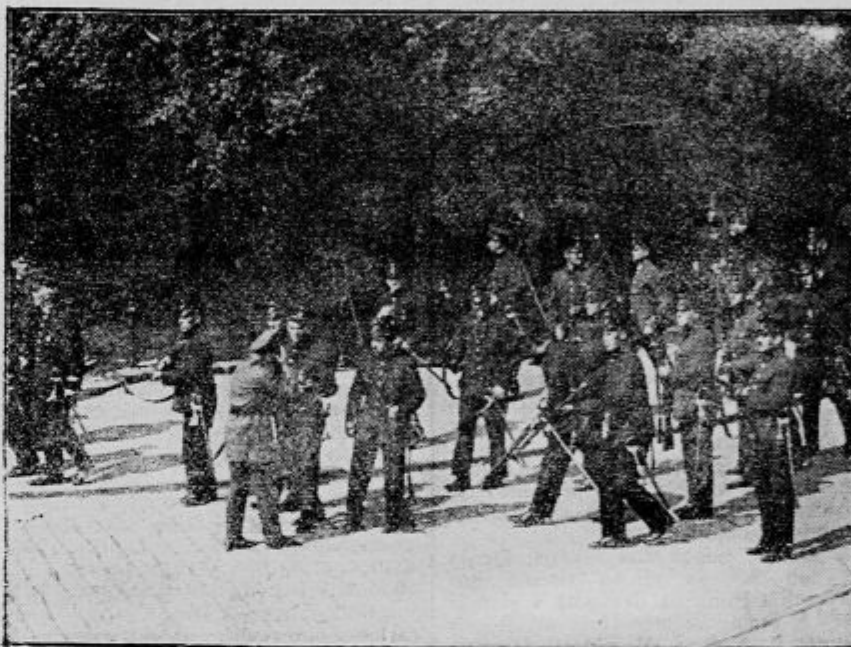
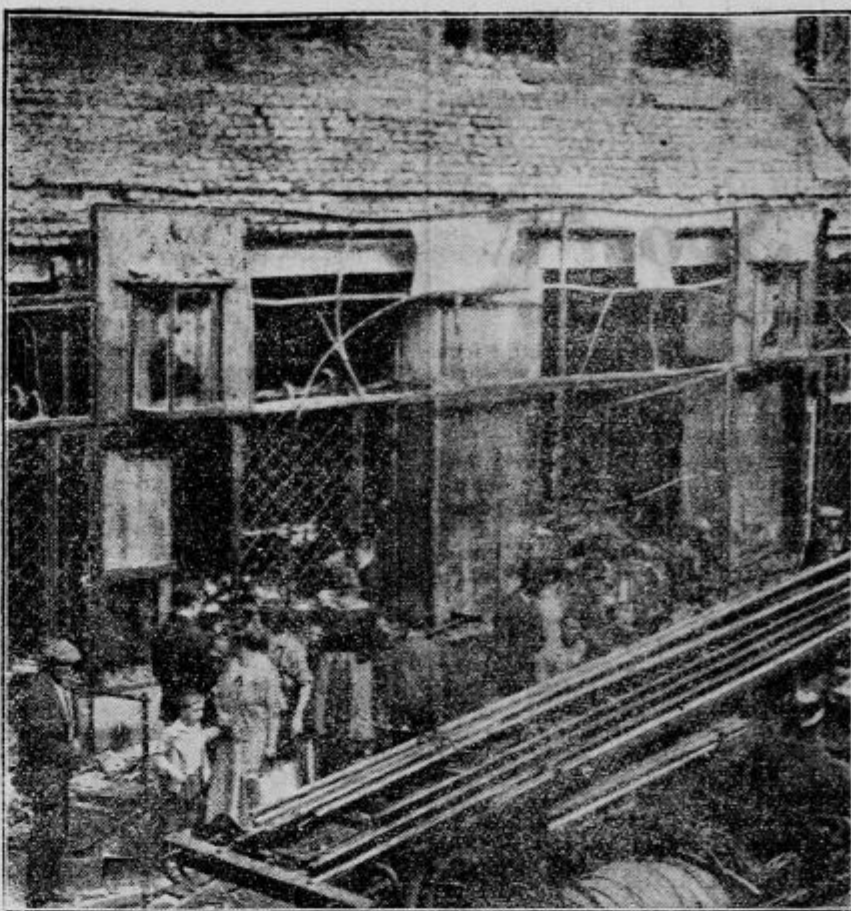
so postajali vzkliki: Dovolj! Poslanec Sever je nato opozoril govornika, da je čas njegovega govora ootekel.

Za komunistom Kople-nigom je povzel besedo dr. Fritz Adler in sporočil so-zalje nesrečnim žrtvam s strani fran-coskega, češkoslovaškega in nemškega proletarijata. Povdaril je, da kraj od-prtega groba ni primerno govoriti o po-litiki in da nikomur ni dovoljeno izrab-ljati tragične dogodke zadnjih dni v po-litične namene.

Po Adlerjevem govoru so odnesli enaintrideset krst v kapcio k blagoslovitvi, nakar so jih prenesli k grobovom. En mrtvec je bil pokopan po izraeli-skem obredu, štirje pa brez svečenika. Ostale so prenesli v krematorij, kjer so jih sežgali. Za vseh 57 krst je bil pri-pravljen velik okrogel sektor s štirimi vrstami grobov. Pot do skupnega gro-bišča je bila zastražena s «Schutzbünd-lerji» in tramvajskimi uslužbenci, eh grobovih pa je bila postirana godba, ki je ves čas pogrebnih ceremonij igrala žalostinke. Za krstami so šli svoji po-kojnikov in ko so rakve spuščali v grobove, so zastavonoše povesili s črnim florom ovite prapore.

Pri pokopu so se odigravali pretres-ljivi prizori. Neka mati je klečala ob svežem grobu svojega edinega sina in neprestano ihtela: «Moj Karli, moj Karli! Zdaj je konec vsega!» Mlada žena se je sklanjala nad krsto svojega moža in jokala: «Jaz pridem za teboj! Jaz pridem za teboj!» Petletni otroci zro brez umevanja v jame, kamor jim bodo spustili njih brata ali očeta k več-nemu pokopu. Namah prekine pobožno tišino pretresljiv krik: neka ženska se je ob odprtem grobu zgrudila ihta na

Dunajski izgredi v slikah

Zgoraj: Razdejana redakcija lista «Reichspost». — V sredi: Nastop policije proti demonstrantom. — Požig stražnice v ulici Lichtenfels. — Spodaj: Napad demonstrantov na stražnike.

Tako lovi muhe
AEROXON
z zaponcem
DOKAZANO
NAJBOLJŠI MUHOLOVEC
SVETA.
Komad 1 dinar.

zemljo. Krčevit plač ji vije telo in ljudje jo zamašajo tolažijo in brez uspeha skušajo pomiriti. A že so pri njej sani-tejci z nosilnico; odnesejo jo s pokop-pališča v sanitetski avtomobil. Take scene so se odigrale sedemkrat, osem-krat; na zemlji in na klopih so težko sopeč ležale nesrečne žene in dekleta, dokler jih ni rešilni voz odpravil na ambulanco.

Dve uri je trajal pokop. Šest pogreb-nikov v španskih nošah je vedno znova in znova odnašalo krste k grobovom. Ob petih popoldne sta zemlja in ogenj sprejela zemске ostanke vseh 57 žrtv. Množice so se polagoma razšle, mirno in z žalostjo v srcu.

Pogreb ostalih žrtv je določen na soboto.

Pojasnilo

o pravem in nepravem „FLORIANU“.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Florian-a« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian« izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »Florian« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega krepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka E. Jeras in drug. Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »Florian« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglasila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »Florian« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo.

Imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Florian-a« in

označuje celo na lepkih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug, sestava rastlinskega likerja »Florian-a« popolnoma neznana in,

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilni izdelek

zajamči pristnost pravega »Florian-a« samo dobro vidni napis

„Originalni Kavčičev Florian“

ali pa dobro vidni napis

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija

«FLORIAN»

(Izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.,

v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Dogavice

„KLJUČ“

najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše

Mednarodna politika

Porušenje vzhodnih nemških trdnjav

Uradna komunikacija francoski in nemški, sta te dni objavila, da sta francoski in belgijski vojaški eksperti, določena za to, skupno z nemškim generalom von Pawelsom pregledala nemške vzhodne trdnjave in konstatirala, da se je zares izvedlo porušenje preostalih podzemnih utrd. S tem so se izpolnile določbe dogovora, sklenjenega v Parizu dne 31. januarja 1927. med generalom Pawelsom in vojaškim mednarodnim komitejem v Versaillesu.

To je tedaj oficijelno dogodilo in s tem se je ustvaril pogoj za nekatere nadaljnjše pomembne stvari. Nemčija je s tem izpolnila poglavitve vojaške pogodbe versailleske mirovne pogodbe; potreba je samo še, da nemški državni zbor sklene nekatere specialne zakone; to pa je v stvari le malenkostnega pomena in ni dvoma, da se bo to v kratkem zgodilo.

Potem bo mogla veleposlaniška konferenca v Parizu konstatirati, da je Nemčija izpolnila vse vojaške pogoje mirovne pogodbe. Gotovo je, da je nemški vnani minister Stresemann forsiral izvršitev navedenih zahtev, da bo mogel meseca septembra v Ženevi nastopiti s primerno sigurnostjo. In kar je predvsem važno, da bo mogel tamkaj v zameno prezentirati — svojo zahtevo, to se pravi, da bo zahteval od francoske delegacije redukcijo vojaške sedske ob Renu. Ta redukcija se je obljubila Nemcem v Locarnu; ni sicer napisana v nobenem oficijelnem pisanem dokumentu, toda podoba je, da jo je izrekel Briand ustno — francoski viri potrjujejo to — in francoska vlada pač ne bo mogla drugače kot akceptirati ta fakt.

Razrušitev nemških vzhodnih trdnjav je važno dejstvo tudi s stališča vzhodne politike, saj posega krepko v odnose med Nemčijo in Poljsko. Sicer so med tema dvema državama še druga zelo pereča vprašanja, ki bodo delala še mnogo preglavic gospodom v Varšavi in Berlinu, preden bodo za stalno izginila z dnevnega reda, ali vendar je važno tudi porušenje navedenih trdnjav, ker se je poljska javnost radi njih pogostoma vznemirjala.

Poglaviti pomen porušitve pa je v zapadni politiki. Toda za nadaljni razvoj stvari je nastala dosti važna komplikacija. Gospod Brogueville, belgijski vnani minister, je izjavil v poslanski zbornici v Bruxellesu, da krši Nemčija v več točkah, osebno kar se tiče trajanja vojaške službe, vojaške klavzule versailleske mirovne pogodbe. Naglasil je, da ima za svoje trditve zanesljive vire. Nemška vlada je takoj zahtevala, naj Brogueville podkrepí svoje trditve z dokumenti, na katere se naslanja. Vnanji belgijski minister Vandervelde pa je odgovoril v imenu Broguevillea, da ta vzdržuje vse svoje izjave, da pa ne smatra za dolžnost, razkriti svoje vire. V istem smislu se je izrazil Broucker, prvi delegat Belgije pri Društvu narodov.

Iz navedenega izhaja, da se misli Belgija na konferenci poslaniškov protiviti konstataciji, da je Nemčija izpolnila vse vojaške klavzule versailleske pogodbe, kar more povzročiti znatne komplikacije za nadaljne nemške zahteve. Naglasiti je še, da sta tako Vandervelde in Broucker izrazila socialista in da potemtakem nezaupnost od Nemčije ni samo stvar francoske in belgijske nacionalistične desnice, marveč tudi zmernih demokratičnih krogov.

Tako približno je stanje stvari, kar se tiče predpriprav za septemski termin, ko stopi locarnska era v novo fazo preizkušnje. Vsi prijatelji miru želijo močno, da bi se odstranile še obstoječe ovire ter da bi se osnova pomirjenja in sprave, postavljena v Locarnu, okrepila in razširila. Toda hkrati je v interesu mirovne stvari same, v korist istega Locarna, da se razčisti, kar še ni razčiščenega in da se razkrije, kar še ne dovoljuje popolnega optimizma. Ker je močno znano, kako elementi se skrivajo za vodilnimi nemškimi vojaškimi krogi, se zdi, da temelje belgijske obtožbe na točnih podatkih. Nemčiji naj se tedaj pokaže, da je treba mirovne pogodbe točno izvršiti, ne pa na tihem pripravljati novo oboroževanje.

Na vsak način bo jeseni važen čas. Pokazalo se bo, ali je močnejša skepsa, ki se je osobito v poslednjih mesecih na francoski in belgijski strani dosti krepko naglasila, ali pa resnična želja za iskren sporazum.

Odhod sovjetskih emisarjev iz Hankova

Iz Hankova je prispela vest, da so zastopniki in emisarji sovjetske Rusije zapustili Hankov in da e vračajo preko Mongolije, oziroma puščave Gobi v svojo domovino.

Poročilo je dovolj važno. Saj se z njim zaključuje zelo pomembna faza v zgodovini kitajsko-ruskih odnosov, v prvi vrsti pa v notranji zgodovini razvane Kine.

Ne sme se prezreti dejstvo, da je Hankov ono središče južne Kitajske, v katerem se je držalo levo krilo Kantoncev, ono krilo, zoper katerega je nastopil Čangkajšek, ravno ker ni maral več sodelovati z onimi elementi Kuomintanga, ki so pripadali komunistični struji in ki so se naslanjali na sovjetske emisarje, delujoče v nacionalni stranki sami.

Levo krilo Kuomintanga je sprejelo boj generalov in politikov, ki so potegnili s Čangkajšekom in osnovali v Nankingu blizu Sanghaja novo, posebno vlado, ki naj ostane naslednica kantonske vlade, samo da očistiš komunističnih elementov, ter da naj vodi dalje borbo za nacionalno emancipacijo in notranjo regeneracijo Kine.

Borba Nankinga zoper Hankov je takoj v prvem času že pokazala premoč prvega; odločilno je postalo seveda, da je z Čangkajšekom ostala domala vsa armada, stoječa pod njegovim poveljstvom. Bilo je podoba, da bo Čangkajšek porabil svojo premoč, da čimprej obračuna s Hankovom, ga podredi svoji oblasti, oziroma formalno oblasti nankinske vlade ter doseže odstranitev sovjetskih emisarjev in komunističnih agitatorjev.

Ali pričela je ofenziva severnih armad, ki so sili na eni strani proti Hankovu, po drugi pa proti Nankingu, kjer so bile zbrane glavne sile Čangkajšekove. Ta severna ofenziva je prisilila obe krili Kantoncev, da so prekinili medsebojno borbo in koncentrirali obrambo zoper Čangtsolinove armade.

Kantoni so imeli znova uspehe; tako v sektorju severno od Hankova, kakor tudi na glavnem bojišču med Nankinom in Santungom so odbili napade severnih nasprotnikov. Šli za njimi ter prodrli daleč na sever. S tem se je boj prenesel v območje severne Kitajske in Čangkajšekova oblast raste vedno bolj.

Taka je bila situacija, ko je prišlo poročilo, da je hankovska vlada izdala odredbo, da morajo vsi sovjetski državljani zapustiti Hankov. Vest je sprva zelo presenetila, saj je prišla dovolj nepričakovano. Ni manjkalo komentarjev, ki so trdili, da spor med Hankovom in Nankinom ni iskren, marveč da je uprizorjen samo v svrhu, da obrne pozornost vnanjih sil v napačno smer, osebno pa, da se izmota iz angleških zahtev glede odškodnine in zadoščenja radi žrtev v Nankingu. Sedaj se smatra, da je bil spor ipak resnejši, oziroma, da je bil Čangkajšekov nastop zoper komuniste resno mišljen, če je njegove zahteve sedaj sprejela celo hankovska vlada.

Kako je prišlo do tega, da je celo Hankov stopil v airon zoper sovjetce, dasi je doslej vendarle še vedno zagovarjal sodelovanje z njimi, razlagajo poznavalci kitajskih zadev na sledeč način. Nankinska vlada se že dalje časa pogaja s Čangtsolinom, ki je diktator celotne severne Kine in ki išče sporazuma s Kantoni, opozarjajoč, da sedaj po odstranitvi komunistov med njimi ni več nepremostljivih nasprotij. Zbliževanje med Čangtsolinom in Čangkajšekom pa spravlja v zadrego generala Fengjuhsinga. To je oni mož, znan pod imenom »krščanski general«, ki ga je nekdanj Čangtsolin popolnoma premagal in ga vrzel iz Pekinga, ki pa si je naposled z rusko pomočjo svojo armado restaviral, le da se je moral z njo umakniti na jug, kjer se sedaj bori zoper severne vojske ob strani Kantoncev. General Feng se boji, da bi od sporazuma med Čangtsolinom in Čangkajšekom mogel imeti škode ravno on, zato išče prilike, da se čim tesneje priključi slednjemu, toda vendar tako, da ne bi radi tega moral pretrpiti svoje dobre odnose s Hankovom. Da bi našel v tej situaciji pravi izhod, je general Feng poskušal presijati na vladu v Hankovu, naj izžene Ruse in s tem ustvari osnovo za obnovu skupne fronte med vsemi južnokitajskimi armadami in vladami. S tem, da je Fengjuhsing uspel s svojim nasvetom v Hankovu, se je izvršil predpogoj za bodočo skupno akcijo vseh nacionalističnih strank na jugu, tedaj nankinske vlade s Čangkajšekom, hankovske in Fengjuhsingove.

S tem se je položaj južnokitajskih nacionalistov izdatno okrepil in v notranji vojni se morejo pričakovati novi in morda tudi definitivni uspehi zoper severne armade. V vnanji politiki je stvar prav tako važna; sovjetska stvar je v Kini doživela morda svoj popolni in definitivni poraz.

Bolečin niman nič več! Seveda preje so me nadlegovale razne bolečine, glavobol, zobobol, neuralgija, revmatizem, sedaj pa je vse to brez sledu izginilo. Nežal sem talisman, ter ga visoko cenim in spoštujem, to je **Aspirin-tablete Bayer**, pristne samo v originalnih Bayerovih omotih z modro-belo rdečo varstveno znamko.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Kako hranimo in negujemo dojenčke v vročem poletju

Dnevno dobivam vprašanja in dopise skrbnih mater, kako naj negujejo dojenčka v poletju, posebno pa v vročini. Ne morem vsem odgovorjati, zato naj na tem mestu zapišem nekoliko nasvetov in mišljajev. Navajam pa le glavna sredstva zoper veliko umrljivost zaradi motenj prehrane v vročem poletju. Obširnejše sem poročal o vzrokih bljuvanja, prolivov itd. v zdravstveno-poučnem listu »Zdravje«, na kar opozarjam in priporočam, da si ga vsaka mati nabavi (»Zdravje« št. 6 od leta 1927).

V glavnem ohranimo otroka poletju zdravega tako-le:

a) S primerno hrano.

Znano je vsem, da so pri preih hranjeni otroci v poletni vročini dobi zoper obolenja precej varovani, ker je materino mleko vedno sveže in prihaja iz otrokova prebavila naravnost iz dojke; tako mleko je tudi snažno, ker se ne preliva iz ene posode v drugo in se torej zbog postajanja ali kakih drugih kalni ne pokvari. Materino mleko vsebuje tudi varnostne snovi, ki varujejo dojenčka pred raznimi boleznimi in je tedaj najbolj primerno za dojenčka. Zato ne sme mati nikoli v poletju odstaviti dojenčka. Živalsko mleko se namreč zaradi vročine kaj lahko pokvari, uživanje izprijenega mleka pa pokvari dojenčkova prebavila. Zato moramo z mlekom tako ravnati, da se ne pokvari, to pa dosežemo tako-le:

1. Dobivajmo mleko od krave po najkrajši poti.
2. Mleko se takoj prevre 3 minute v glinstem loncu (boljše kakor v kovinastem) in se postavi na hladno mesto; če pa nimamo led, ga postavimo v led, ali pa v dobro zaprte omare. Več kakor 3—5 minut naj se mleko ne kuha, ker s tem uničujemo snovi (vitamine) ki so za življenje, uspeh in rast otroka velikega pomena. V ledeni omari naj znaša najvišja temperatura 12 stopinj C. Mleko se postavi v ledeno omaro šele tedaj, če je bilo poprej v tekoči vodi ohlajeno. Kdor pa nima ledene omare, jo lahko z majhnimi stroški improvizira, in sicer tako-le:

Kupi se naveden lesen zaboj; na dno se nasipuje žaganje; vanj se položi večji lonec ali vedro, vanj pa še manjši lonec. V večji lonec nasipujemo žaganje krog in okrog do zgornjega roba, v manjši lonec pa postavimo steklenico s hrano in okoli njih par kosčkov ledu. Lonec seveda pokrijemo. Zaboje se pokrije s pokrovom zaboja in se še s papirjem oblopi. Tako bo mleko ostalo sveže. Kjer pa ni ledu, se postavi mleko pod tekočo vodo. Ta voda je zmerom enakomerno mrzla ter ovira, da bi se bakterije v mleku razmnoževale in mleko razkrajalo. Če pa ni vodovoda, se mleko postavi v posodo, ki je napolnjena z mrzlo, svežo in čisto vodo, ki se pogosto menja. Pri takem hlajenju mleka pa moramo paziti, da se mleko dobro pokrije, da ne pride vanj prah in da ga muhe ne onesnažijo. Mleko od prejšnjega dne se ne sme uporabljati, če ni bilo dobro ohlajeno. V tem primeru daj raje samega čaja namesto mleka, dokler ne dobiš pravega mleka. Tako storimo tudi tedaj, če nismo prepričani o svežosti in snagi mleka.

3. Glede hrane velja sledeče: Sme se dajati hrana, ki je primerna otrokovi starosti, pa tudi ta se daje ob vročih soparnih dneh v manjših količinah. Posamezni obrok se zniža za ¼, torej se daje ¼ manj hrane kakor v nevročnih mesecih. Na primer:

Če dobi dojenček 160 gr mleka in je to zdravnik predpisal, se daje v vroči poletni dobi le 120 gr, torej ¼ manj. Prav tako ne smemo dajati več sladkorja, kakor ga je predpisal zdravnik, ker umetna hrana v poletni dobi pogosto učinkuje strupeno. Seveda bo ugovarjala skrbna mati: dojenček je poletni žejan in se mu mora dajati več mleka! Le tega ne! Res je, da je dojenček žejan in da mu moramo žejo pogasiti, ker nam sicer zbolí. V ta namen pa je primernejši svetel ohlajen čaj s saharinom, ali pa ohlajena prekuhana voda. Starejšim dojenčkom (6—7 mesecev) dajemo ohlajeno limonado, ki je izborno sredstvo za gašenje žeje, obenem pa ima velik pomen radi svojih vitaminov. Čaj pa dajemo v presledkih med posamezno hranitvijo, posebno tedaj, če postane otrok nemiren. V vročih poletnih mesecih je tudi dovoljeno dajati po vsaki hranitvi par žlic ohlajenega čaja tako dojenčkom pri preih kakor dojenčkom, ki jih hranimo umetno. V vročem poletju se zgodi včas, da otrok, ki sme že jesti zdrob (6 mesecev star), odklanja mleko, ki mu ga dajemo za mleko, in ga ne mara piti. V tem primeru moramo spremeniti hrano in mu dajmo namesto mleka hladnega skuhanega zdroba, ki ga posipajmo s čokolado. Dober je tudi hladen zdrob s sadnim sokom.

b) Neguj v vroči poletni dobi.

1. Nega zahteva v vroči poletni dobi posebno pozornosti. Dojenček se mora brezpogojno vsak dan kopati, razen tega ga v vročini umivamo z moko hladno krpo, tako da ga večkrat na dan z namočeno hladno krpo po vsem telesu obrišemo.

2. Skrbeti je treba, da se otrok v vročem poletju ne pregreje, to pa dosežemo s pravilnim oblačenjem in pravilnim postiljanjem ter z zračenjem. Otroci naj se v vročih poletnih dneh valja v svoji postelji ali pa v košari. Pokrije se pa samo s tanko odejico, če je nekoliko hladneje; v vročem času pa samo z rjuhico. Obleka bodi lahka in prehodna za zrak; nikjer ne sme tiskati in tako siliti otroka v nenaravno lego. Tesna obleka ovira krvotok in dihanje, s tem pa tudi dostop zraka v telo, kar ulegne imeti posebno v vročem poletju katastrofalne posledice. Otroci ne more oddajati toplote, telo ne more izhlapevati, s tem pa pride do zastoja vročine in pregreteja; bolezen, ki zdaj nastane, je podobna solnčni kapi. Na tem mestu ne bom niti omenjal, da se taki otroci nepravilno razvijajo. Večinoma je razširjena žalostna navada, da se otrok povija tako, da mora imeti noge iztegnjene in ročke izravnane ob životu. Takšna nenaravna lega otroka uničuje, kajti otrok v materinem telesu ne leži iztegnjen, ampak se lahko prosto giblje. Svobodno gibanje mi moramo pustiti tudi potem, ko se je rodil. Otroka torej ne siliti v nenaravno lego in ga ne oblačite pretoplo. Otroci navadno ležijo tako, da skrije noge ob trebuh, roke pa ob glavi dvigne. Takšna naravna lega pripomore, da se izogne mokrnoti stolici in seči, ker ima noge nekoliko skrite in ne pritegnene k životu, tako da z njim ne dosega vlag, ki bi mu sicer škodila. Če drži ročke ob glavi, se tudi zrači pod pazduho in otrok lažje diha. Preveč pokriti in pre-

Zdravstvo

toplo oblečeni otroci ne zbolijo v vročih mesecih samo za pregretem, ampak tudi za raznimi boleznimi dihal in prebavil, ker se prsi koš ne more razširjati. Taki otroci zbole tudi za rahitis. Obleka bodi tedaj prosta, zlasti še v poletni dobi. Najbolje pa je, če je otrok brez obleke. Ako je oblečen, ga pustimo samo v srajčki in pokrijemo z lahko flanelasto odejico. Prav tako je v vročem poletju važna posteljica in postiljanje. Proč s pernic, proč s vato in s natičnato blazinko! Če se že mora vzeti gumijasta podloga, bodi tako majhna, da obdaja otroka samo od pasu do polovice bedra.

c) Stanovanje v vročih poletnih mesecih.

Stanovanje, njega lega in snaga ter kakovost je ogromnega pomena za otroško zdravje. Podstrešna mansardna stanovanja so v poletnih mesecih posebno nevarna za otroka, ker je izprememba zunanje in notranje temperature zelo neznatna. Tudi je velika nevarnost, pustiti otroka v vroči, vlažni kuhinji. Za otroka je najboljša tista soba, ki se da najbolj in najpogostejše zračiti. Okna na sobi pustimo v vročih poletnih mesecih ves dan in po noči odprta. Soba pa storimo še bolj hladno, če šipe na oknih pogosto čez dan z mrzlo vodo pobrizgamo. Če pa stanovanje nima hladnega, senčnega mesta, ga skušajmo najti kjerkoli v stanovanju in tja postavimo otroka. Ako pa takšnega mesta sploh ni, se postavi otroka s košarico na nesoparno mesto v senco pod milim nebom, tudi tukaj sme otrok nag ležati, včas se ga pokrije samo s tanko rjuhico. Lahen preprih v poletni dobi otroku ne škoduje! Če pa imamo vrt, pustimo otroka na vrtu ves dan in sicer nagega.

Kakor so solnčni žarki zelo važni, tako lahko store največje škodo. Z otrokom ne hodi na izprehod opoldne, pač pa dopoldne do 10. ure ali pa šele po 5. uri pop. Tedaj lahko ostane do večera zunaj.

d) Razna oskrba otroka.

Če dobi otrok proliv ali bljuvanje, se ustavi vsaka hrana. Otroci dobi samo nekoliko lipovega, kamilčnega ali svetlega ruskega čaja s saharinom. Pokliče se zdravnik. Neizmerno važno je, da se drži vsaka mati teh predpisov. Sleherna, pa tudi najlažja bolezen je v poletni vročini dobi smrtno nevarna in je treba nemudoma preskrbeti zdravniško pomoč. Vsak najmanjši bolezenski znak potrebuje v vročih mesecih pozornosti in zdravljenja. Ne gre, da bi šele tedaj iskali zdravnika, ko dobi otrok proliv ali bljuvanje, ker je takrat pogosto že precej pozno. Zateci se k zdravniku že tedaj, ko postane otrok nemiren, bled, Če trpi na zaprtju, ga moramo tudi pustiti pregledat zdravniku (v posvetovalnicah za matere in oskrbovalnicah za dojenčke, dispanzerjih, ambulatorijih, bolnicah ali pri svojem hišnem zdravniku). Če nastopi proliv, bljuvanje ali temperatura, ne smej dajati ne mleka ne druge hrane, ampak dajaj čaj (lipov, kamilčni ali svetli ruski čaj s saharinom) ter se ravnaj v vsem po zdravnikovih navodilih.

Sledečih 10 zapovedi za poletno vročo dobo naj si zapomni vsaka mati:

1. Dojiti otroka in ne ga odstavljati po leti;
2. umetno hranjenega otroka hrani s svežim in snanim mlekom, hrani ga točno po zdravnikovih predpisih, množino tekočine zmanjšaj za četrt celotne tekoče hrane;
3. žejo otroka gasi večkrat dnevno s ohlajenim svetlim čajem, ne pa z mlekom;
4. oprema otroške posteljice ne sme biti topla;
5. ne oblači otroka in ne tišči ga v tesne obleke in povoje;
6. kopaj vsaki dan otroka;
7. tekmo dneva umivaj otroka pogostejše z mrzlo krpo ter ga obriši;
8. otroka postavi na senčen prostor v odprti sobi in pobrizgaj šipe oken sobe večkrat na dan z mrzlo vodo. Ves dan, če je le mogoče, prebij s otrokom v senči na prostem;
9. predno se dotakneš otroka, si dobro umi roke s toplo vodo in milom. Predmele, ki jih je rabil drug otrok, ne rabi za svojega, predno jih ne razkužiš;
10. če dobi otrok proliv ozir. bljuvanje, ustavi hranjenje otroka in mu dajaj samo lipov, kamilčni ali svetli ruski čaj s saharinom. Pokliči takoj zdravnika.

Materi, ki v vročem poletju pogosto vpraša svojega zdravnika za nasvet in navodila glede otroka, ali pa redno obiskuje posvetovalnico za matere in oskrbovalnice za dojenčke, se bo sigurno posrečilo, da bo njen otrok ostal zdrav.

Dr. Dragar.

Dopisi

GORJE PRI BLEDU. Pisem klerikalnega letaka ob občinskih volitvah! Ne kradite anonimno časti in poštenega imena z dvoimnim namigavanjem! Izneseite vaše očitke tako, da se vas lahko prime, potem boste mogoče; iz varne sedsde pljučejo na mimoidoče — pobalini! Poštenim in uvidnim občanom pa sledeča pojasnila o klerikalni hinavščini! Napake v knjiženju ne tajim. Kdo je nezmočiliv? Niti g. Jan, ker bi bil sicer moral kot pregledovalec računov napak opaziti. Resnica pa je da c. o. ni utrpel radi te napake nobene škode in so bili računji že urejeni mnogo prej, kot je bil letak tiskan. In bo moral plačati? oči vidna. Dejstvo, ki pade takol v oči vsakega izkušenemu pregledovalcu blagajniškega dnevnika in se da vsak čas dokazati, je, da je bila cestna blagajna men dolžna aprila in maja 1926 do 25.000 Din, ki sem jih založil iz svojega, ker sredstva c. o. niso zadostovala za izplačilo delavcev, ki so se mi smilili, ko žive od dne do dne od služka svojih žuljavih rok in bi sicer ostali brez sredstev. Temu se pravi po klerikalno tudi: »slabo gospodarstvo«. Grda laž je, da sem napravil kot gerent milijone dolga. O posojilih odloča odbor, predsednik oziroma gerent je le izpolnjevalec volje večine. Najel pa je c. o. za časa mojega gerentstva le 100.000 Din novega dolga, poleg tega pa je odplačal ca 45.000 Din starega. Tisti »milijoni« (v resnici ca 319.000 Din) pa izvirajo iz zlatih časov »dobrega« klerikalnega gospodarstva. Tudi ta o obrestih je debela Obresti bodo znašale kakih 35.000 Din, ne pa 75.000, ostalo so anuitete oziroma odplačila. Res je dalje, da so se nekateri doklade zvišale od 150 na 450 odstotkov, provizijo pa klerikalni letak molči, da

se je na drugi strani znižala doklada na hišno najemnino od 150 na 75 odstotkov. S povečanimi dokladami in posojilom je bilo, da omenim samo nekatera večja dela — na rejenju: Novi železobetonski most pri Sv. Janezu, novi hrastovi most pri Boh. Bistrici, novo macesnovo mostišče v Soteski, generalno popravilo mostov v Mokrem logu. v Krnici, na Fortumu, osiguranje opornika blejskega mostu naprava novega odbijalca pri blejskem mostu, nove skarpe na cesti Btine-Jerka in v Soteski, regulacija in razširitev ceste pri villi Royal na Ribičevem laz, kanalizacija v Stari fužini, hodnik na kolodvor Bled. Imel smo dve vremeniski katastrofi v Bohlnju, ko je bilo treba očistiti cesto od mnogo vagonov materiala itd. itd. Tako izgleda zadeva v resnici. Pošteni nasprotniki si lahko napravite sodbo o značajnosti vaših »pisateljev«. Svojim so mišljenikom in prijateljem, ki se v teh dneh niso pustili begati, izrekam srčno zahvalo. Vašega zaupanja niste izkazali nevrednemu, nečloveškemu. Deloval bom tudi v bodoče po najboljših močeh, nesebično in korist bednih in preganjanih soobčanov in za širjenje luči in resnice med našim ubogim narodom. V slučajih, kakor je današnji, se tolažim, da ni najslabši sad ki ga ose gladalo. — Boris Cerne.

KOROSKA BELA-JAVORNIK. Volilni boj je končan. Klerikalci so že teden prej napovedovali na svojem volilnem shodu, da bo in mora zaplatolati tudi nad našo občino zmogavita zastava SLS, pa so to pot naredili račun brez krčmarja. Že jutraj so pripravili »muziko«, da dajo duška svoji zmagi, pa jih je prehitela druga, ki ravno tako lepo svira. Je res prav lepo odmevalo od strme Mežaklje pa tja do lepih naših Karavank, ko so šli naši »kovinarji« čistat staremu oziroma novemu županu, ki je vse drugo kakor klerikalci. Bila je obenem tudi pogrebna pesem trem klerikalnim odbornikom, ki so bili to pot odzagnani. Geslo: V prvo ali drugo, samo v zadnjo ne! — nam je prineslo ta. Je uspeh: SDS 4 mandata (prej 4) sočljalisti 12 mandatorv (prej 9), klerikalci 9 mandatorv (prej 12). Če bi bila udeležba naših ljudi taka, kakor smo jo pričakovali, bi imela SDS 5 mandatorv, klerikalci pa samo 8. Taki ljudje naj kratko in malo prestopijo ti klerikalci in naj javno pokažejo, kaj so. V naših vrstah jih ne rabimo, drugje pa lahko tudi javno pokažejo, da so zavedni nasprotniki napredne stvari v Sloveniji. Račun jim še predložimo. Tko.

DOBRNA PRI CELJU. V sredo, 3. avgusta se bo ob 16. vršil cerkveni koncert s sodelovanjem volniškega orkestra in gosp. dr. Vladislava Kostića iz Banjaluke. Domači pevski zbor poje H. Sattnerjeve in I. Hladnikove skladbe. Baritonist z dr. Kostić poje dr. Schwabovo »Ave Marijo« s spremljevanjem orkestra. G. F. Bernard, kapelmajster vojne muzike, je za to prireditel komponiral v svetli noči, melodram po savinjski narodni pesmi za zbor in orkester. Podrobni spored predložimo pozneje.

HRASTNIK. V Narodnem domu bodo gostovali v nedeljo 24. t. m. Člani Narodnega gledališča iz Ljubljane z operetnim večerom. Spored je nadvse zabaven, poln krasnih operetnih duetov in solo-točk, kakor iz opere »Grofica Marica«, ki se je do sedaj v Ljubljani vprizorila nad 35krat pri raznorodni hiši, dalje iz opere »Orlov«, Valškov čar, ki nas še danes spominja na prekrasni duet o piccolu itd. Za izvrstno izvedbo nam jamčijo ga. Balatkovca in g. Peček. Povhne in operni kapelnik Balatka. Iz Hrastrnika odidejo gostje v Rimske Toplice, na kar posebno opozarjamo cenj. občinstvo iz Zidanega mosta. Laškega in Celja. Gostovanje v Rimskih Toplicah se bo vršilo v ponedeljek, dne 25. t. m. v Zdraviliški dvorani.

ZIRI. Gorska vas Ziri danes ni več nepoznana, kajti odkar so prihrumeli z gora silne vode in porušile vse, kar jim je stalo na poti, so spoznali Zirovsko dolino najširši krog našega naroda. Pa so one dni pisali novinarji, da Zirovi ni več, kar seveda ni res. Ziri še stoji! Slikovita vas je to, na visoki planoti ki je obrobjena z nizkim hribovom, po grebenu se vleče meja z Italijo. V tej vasi prebiva po večini obrtniški stan, ki se peča s čevljarstvom in svoje izdelke razpošilja širom naše kraljevine. Zirovci, ki so od nekdanj poletni in napredni ljudje, so že leta 1905 pokazali razumevanje za sokolsko misel. To leto je bil pri nas ustanovljen odsek telovadnega društva Sokol v Idriji in je kmalu pokazal, da je zmoten samostojnega življenja. Pred 20 leti je idrijski Sokol spoznal Zirovski odsek za sosednjo za samostojno sokolsko društvo. V Zireh so se prikazovale rdeče srajce in razume se nemudoma je bilo versko prepričanje Zirovcev v nevarnosti. Vaska duhovščina se je zaletela v Sokola, kakor vs. Jurij v zmaja. Zirovci so odgovarjali jedrnat. Že naslednjega leta l. 1908 so otvorili sredi vasi Sokolski dom. Ki je bil prvi v Sloveniji. Kakor pripoveduje sokolska kronika, je duhovščina videla v tem aktu zločin. Raz leco je proglasila Sokolski dom za »pekleniško žrelo« in za pogubljenega vsakega, ki bi vanj vstopil. V Soli je bil najhujši prestopke dece poset sokolske telovadnice. Zato so imeli prvi sokolski bori zelo težko nalogo. Še posebno zato, ker na deželi ni toliko razumevanja za telovadbo kakor v mestu. Prvi vadiitelji in učitelji Zirovkega Sokola so bili bratje: Engelbert Gangel, Julije Novak, Fran Krčnik, pokovnik Leopold Pivk iz Idrije ter dr. Ivan Kavčič in Ivan Kržišnik iz Zirov. Svojo nalogo so vršili uspešno ter kmalu dvignili Zirovkega Sokola na vidno mesto med sokolskimi društvi. Na dan 28. junija 1914, ko je bil v Sarajevu izvršen atentat, je Zirovski Sokol razvil svojo zastavo, pod katero je hotel združiti vso napredno mladino in sokolsko čuteče Zirovce. Toda vojna napoved je preprečila začetno delo in Sokolski dom je nekaj mesecev zatem postal vojaško skladišče v katerem so gospodarili madžarski »feldejbeltini«. Po prevaru se je Sokol z novimi močmi lotil dela, katerega uspehe hoče pokazati ob priklji svoje 20letnice dne 14. avgusta 1927. Ta dan bo otvoril svoje lastno letno telovadišče, na katerem se bo vršil okrožni zlet obmainskega okrožja Ljubljanske sokolske župe. Vse priprave so v polnem teku in Sokol se z vso vneto pripravlja na ta hujše. Zato upamo, da bo vsa napredna Zirovska in okoliška javnost pokazala ob tej priliki svojo naklonenost in priznanje sokolskemu delu s tem, da se prireditve v čim večjem številu udeležijo ter tako društvu pomore do lepega moralnega in gmetnega uspeha.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

